

๐ 19346

33๙

2

ศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

4 ก.ย. 2538

ปริญญาพันธ์
ของ
วรัววรรณ สิงห์ทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มีนาคม 2538
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

194482

ศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
 ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
 ของ
 วรวิมล สิงห์ทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
 มีนาคม 2538

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามทัศนะของ

ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โรงเรียนในโครงการ
การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 366 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 จากผลการวิจัย
พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตาม
โครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการ
ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และ
ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี
ในท้องถิ่น

2. หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตาม
โครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการ
ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา
นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น

3. ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต
ชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการ
อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุง
โรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา
นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น

4. คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน
ในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตาม
โครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุง
กิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และด้านการ
ปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น

A STUDY OF JOB PERFORMANCE OF THE EDUCATIONAL PROJECT FOR VILLAGE
DEVELOPMENT IN THE RURAL AREAS OF SCHOOLS IN THE EDUCATIONAL
PROJECTS FOR VILLAGE DEVELOPMENT IN THE RURAL AREAS UNDER
THE OFFICE OF SAMUT PRAKARN PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT

BY

VARIWAN SINGTHONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

March 1995

The Purpose of this study was to examine the perceptions of elementary school administrators, school project leaders, school teachers, and school committee regarding the degree of participation of school administered by the authority of public elementary schools in Samut prakarn under the rural village development project.

A total of 336 questionnaires were distributed to school administrators, school project leaders, school teachers and school committee by a random sampling, yielded the level of significance at 0.97. The findings indicated that the degree of participation of the schools under the rural village development project was medium.

1. In regard to school administrators' opinion, the degree of participation of schools under the project was between medium and high. The activities considered as high participation were the improvement of teaching - learning ; the improvement of schools as information centers ; the improvement of schools as centers to promote sports and games, recreations and local culture.

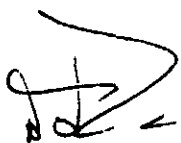
2. In regard to school project leaders' opinion, the degree of participation of schools was between medium and high. The activities which were indicated as high were the improvement of teaching - learning activities ; the improvement of schools as centers of sports and games, recreations and local culture.

3. Regarding to the opinion of school teachers, the degree of participation of schools under the rural village development project was between medium and high. The activities which were perceived as high were the improvement of schools as information centers ; the improvement of schools as centers of sports and games, recreations, and local culture.

4. In regard to school committee opinion, the degree of participation of schools under the rural village development project in Samut prakarn was between medium and high. The activites which were perceived as high were the improvement of teaching - learning activities ; the improvement of schools as information centers ; the improvement of schools as centers of sports and games, recreations, and local culture.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

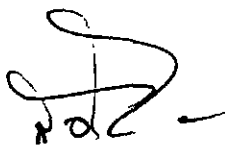
.....ประธาน

(อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ทวีบูรณ์ หอมเย็น)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ทวีบูรณ์ หอมเย็น)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โศตรบรรเทา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่...10...เดือน...มีนาคม.....พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ข้อคิดที่มีคุณค่ายิ่ง จาก อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ทวีรุณ หอมเย็น กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ตียะสุวรรณ อาจารย์เดช นุญญักดิ์ อาจารย์ศรีผ่อง จิตกรณกิจศิลป์ อาจารย์วิจิต วัฒนานนท์ อาจารย์วัฒนา รวยสำราญ ที่ให้ความกรุณาในการตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ และหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ช่วยให้การเก็บข้อมูลจากโรงเรียนต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และขอขอบคุณ ดร.สงบ ดร.ทิพวัลย์ ประเสริฐพันธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบบทความภาษาอังกฤษให้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ทุก ๆ ท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ - คุณแม่ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้วิจัยเฝ้าใจศึกษามาถึงระดับนี้

คุณค่าที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบให้คุณพ่อ คุณย่า คุณตา คุณยาย ผู้ล่วงลับ และมีส่วนวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

วรัววรรณ สิงห์ทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา	3
ความสำคัญของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
โครงสร้างของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ	9
ความหมายของคำว่า "การพัฒนาชนบท"	11
ความสำคัญของการพัฒนาชนบท	12
หลักการพัฒนาชนบท	13
เป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาชนบท	14
บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาชนบท	22
แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท	23
กระบวนการดำเนินการใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา ชุมชนเขตชนบท	24
โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท	29
วัตถุประสงค์ในการดำเนินการของโรงเรียนในโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา	41
2	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	51
3	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครง ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน	52
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม และรายข้อ	55
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ	57
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ	58
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ	60
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ	62
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวม และรายข้อ	63
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ	64

11	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายชื่อ	66
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวม และรายชื่อ	68
13	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายชื่อ	70
14	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายชื่อ	71
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายชื่อ	73
16	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายชื่อ	75
17	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวม และรายชื่อ	76
18	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายชื่อ	77
19	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายชื่อ	79

20	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติ งาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ	81
21	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ	83
22	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ	84
23	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ	86
24	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ	87
25	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวม และรายข้อ	88
26	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ	89
27	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติ งาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ	91
28	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ	93

29	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ	95
30	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มี ต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ	96
31	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ	98
32	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ	99
33	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวม และรายข้อ	100
34	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ	101
35	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อ การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ	103

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาชนบท เพราะชนบทเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ชาวชนบทเป็นกลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ของประเทศที่ประสบกับปัญหานานัปการ ปัญหาชนบทจะเกี่ยวเนื่องกับการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สุขภาพอนามัย บริการขั้นพื้นฐาน และการด้อยโอกาสทางการศึกษา ถ้าสามารถแก้ปัญหชนบทได้ ปัญหาหลักในการพัฒนาประเทศจะผ่อนคลายลง

รัฐบาลเห็นความสำคัญ ความจำเป็น และได้พยายามพัฒนาประเทศตลอดมา แต่ผลจากการพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ที่ผ่านมา แม้ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจจะมีผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม แต่การขยายตัวนั้นได้ก่อให้เกิดความไม่สมดุลในการพัฒนาหลายด้าน คือ ความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างครัวเรือนระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะชนบทกับเมือง การขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐานมีความรุนแรงขึ้น ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และปัญหาการปรับตัวของสังคมไทยให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2530 : 3 - 4)

จากปัญหาดังกล่าว รัฐบาลได้พยายามหาแนวทางแก้ไข และได้กำหนดวัตถุประสงค์ส่วนรวมในการพัฒนาประเทศไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ประการหลัก คือ การรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและต่อเนื่องอย่างมีเสถียรภาพ การกระจายรายได้ และการกระจายการพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2535 : 6)

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกระทรวงหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการพัฒนาชนบท และได้กำหนดกรอบนโยบายในการพัฒนาชนบทไว้ 4 ประการ คือ พัฒนาคณาหิพความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ พัฒนาคณาหิพความรู้ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่ของพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาคณาหิพความรู้ในการบำรุงรักษาสุขภาพอนามัยให้สมบูรณ์ และพัฒนาคณาหิพเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาชนบท รู้จักใช้ รู้จักบำรุงรักษาถาวรวัตถุและสาธารณสมบัติให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ. ม.ป.ป. : 9)

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีชื่อย่อว่า โครงการ กศ.พช. เป็นแผนงานเพื่อพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติรับผิดชอบดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เริ่มต้นดำเนินการในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมาย 38 จังหวัด ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ กำหนดจำนวนโรงเรียนเข้าโครงการปีละ 300 โรงเรียน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ได้ขยายพื้นที่เป้าหมายเป็น 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร และเพิ่มจำนวนโรงเรียนเข้าโครงการเป็นปีละ 1,500 โรงเรียน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ได้ขยายเพิ่มจำนวนโรงเรียนเข้าโครงการเป็นปีละ 3,500 โรงเรียน การดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทไว้ 8 ด้าน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 58)

1. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
3. ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น
4. ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ
5. ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน
6. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร

7. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน

8. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้มอบหมายให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดดำเนินการโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531 ปัจจุบันมีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการจำนวนทั้งสิ้น 73 โรงเรียน หน่วยงานพิเศษที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการได้สรุปผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา พบปัญหาและอุปสรรค คือ โรงเรียนปฏิบัติงานได้ไม่ครบตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานทั้ง 8 ด้าน ครูปฏิบัติงานโดยไม่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ ครูไม่มีความรู้ด้านวิชาชีพ ครูไม่ได้พักอยู่ในบริเวณโรงเรียน ขาดแหล่งน้ำ ขาดวัสดุอุปกรณ์ งบประมาณไม่เพียงพอ ประชาชนไม่กระตือรือร้น และไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. 2535 : 20)

จากปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานดังกล่าว เป็นผลทำให้โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ไม่สามารถปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานได้ครบทั้ง 8 ด้าน จึงจำเป็นต้องวิจัยต้องทำการศึกษา เพื่อให้ทราบว่าโรงเรียนในโครงการสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานในแต่ละด้านมากน้อยเพียงไร โดยการสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นดัชนีชี้ว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ด้านใดมากน้อย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละด้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษา

เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์แต่ละด้านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่วนผู้บริหารระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับชาติ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชีพใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมของโครงการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและประชาชน

ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 รวม 8 ด้าน คือ

1. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ
3. ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น
4. ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ
5. ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน
6. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร
7. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน
8. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่เข้าในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการการศึกษาของโรงเรียนในโครงการการศึกษา

เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 จำนวน 73 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 73 คน หัวหน้าโครงการ จำนวน 73 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,033 คน และคณะกรรมการศึกษา จำนวน 1,095 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 2,274 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนในโครงการ การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 จำนวน 63 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน หัวหน้าโครงการ จำนวน 63 คน ครูผู้สอน จำนวน 126 คน และคณะกรรมการศึกษา จำนวน 126 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 378 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน

3.1.2 หัวหน้าโครงการ

3.1.3 ครูผู้สอน

3.1.4 คณะกรรมการศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษารวม 8 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน

3.2.2 ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

3.2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น

3.2.4 ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ

3.2.5 ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน

3.2.6 ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร

3.2.7 ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน

3.2.8 ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา

นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท หมายถึง แผนการดำเนินงานในความรับผิดชอบของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

2. โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ ที่เข้าร่วมโครงการ

3. การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน หมายถึง การจัดกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท และเป็นกิจกรรมตามที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเสนอแนะ เพื่อสนองวัตถุประสงค์ 8 ด้าน คือ

3.1 ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้เด็กเรียนได้น่าความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมทำความสะอาด กิจกรรมประกอบอาหารกลางวัน กิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น กิจกรรมถนอมอาหาร กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมแสดงความกตัญญู กิจกรรมแสดงความเคารพผู้อาวุโส กิจกรรมการฝึกสมาธิ และกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดี

3.2 ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้มีบทบาทในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ การสำรวจข้อมูล การพบปะก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน และการจัดงานอาลาโรงเรียน

3.3 ด้านการพัฒนาบุคลากรในห้องถิ่น หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียน จัดขึ้นเพื่อให้บุคลากรในห้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักและเห็นความจำเป็นในการ พัฒนาดตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องถิ่น ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ การพัฒนาที่อยู่อาศัย การส่งเสริมสาธารณสุขมูลฐาน วันประชาร่วมใจ การจัดทำป้ายคำขวัญ และคติพจน์ การปลูกสวนรุกขชาติ

3.4 ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ หมายถึง กิจกรรมที่ทางโรงเรียน จัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ได้แก่ กิจกรรม เสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ การคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ กลุ่มนักเรียนตัวอย่าง บุคคลตัวอย่าง ในชุมชน และการยกย่องคนดี

3.5 ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน หมายถึง กิจกรรมด้านวิชาชีพ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้ ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ การทบทวนแปลงเกษตรสาธิต การสาธิตการเลี้ยงสัตว์ การจัดวันตลาดนัด การทำนุ้ยหมัก และการส่งเสริมอาชีพในห้องถิ่น

3.6 ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร หมายถึง การที่ โรงเรียนจัดกิจกรรมรวบรวมข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้เป็นระบบ เพื่อให้บริการและเผยแพร่ แก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ การจัดศูนย์บริการข่าวสาร การจัด ป้ายข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ การจัดทบทวนหนังสือหรือวารสาร และการจัดบริการหนังสือพิมพ์

3.7 ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน หมายถึง การดำเนิน กิจกรรม ให้โรงเรียนเป็นแกนกลางในการประสานความร่วมมือให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ บริการแก่ประชาชน ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะดังต่อไปนี้ คือ การบริการด้านวิชาการ บริการ สุขภาพอนามัย การจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน การบริการด้านวิชาชีพ การจัดกองทุน สวัสดิการ การอ่านเพื่อผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา และการเยี่ยมโรงเรียน

3.8 ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในห้องถิ่น หมายถึง การให้สถานศึกษาเป็นแกนนำในการจัด กิจกรรมเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ กิจกรรมเสนอแนะ ดังต่อไปนี้ คือ กิจกรรมนันทนาการ กีฬา การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน วันสำคัญ การบริการชุมชน วันถวายพระพร กิจกรรมทางศาสนา และการอนุรักษ์ประเพณี

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

5. หัวหน้าโครงการ หมายถึง ครูผู้ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ

6. ครูผู้สอน หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

7. คณะกรรมการศึกษา หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 และเป็นคณะกรรมการศึกษาในโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

8. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ หมายถึง หน่วยงานราชการระดับจังหวัด ที่ดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

9. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นที่ได้จากการสังเกตการปฏิบัติงานตามความเป็นจริง ซึ่งอาจเป็นไปในทางมากหรือน้อย สามารถวัดได้โดยอาศัยแบบสอบถามและสามารถนำคะแนนมาคำนวณค่าทางสถิติได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อความเข้าใจในการศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. โครงสร้างของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. ความหมายของคำว่า "การพัฒนาชนบท"
3. ความสำคัญของการพัฒนาชนบท
4. หลักการพัฒนาชนบท
5. เป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาชนบท
6. บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาชนบท
7. แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท
8. กระบวนการดำเนินงานการใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

ชุมชนเขตชนบท

9. โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
10. วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา

หมู่บ้านในเขตชนบท

11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกองสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แบ่งงานออกเป็น (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. 2535 : 44 - 48)

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย
 - 1.1 งานธุรการ
 - 1.2 งานสวัสดิการและประสานงาน
 - 1.3 งานประชาสัมพันธ์
2. ฝ่ายการเงินและพัสดุ ประกอบด้วย
 - 2.1 งานการเงิน
 - 2.2 งานพัสดุ
 - 2.3 งานบัญชี
3. ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย
 - 3.1 งานบำเพ็ญความชอบและบัญชีถือจ่าย
 - 3.2 งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.3 งานอัตรากำลัง
 - 3.4 งานทะเบียนประวัติ
4. ฝ่ายพัฒนาบุคคล ประกอบด้วย
 - งานวินัยและนิติกร
5. ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ประกอบด้วย
 - 5.1 งานวิเคราะห์งบประมาณ
 - 5.2 งานแผนงานและโครงการ
 - 5.3 งานข้อมูลสถิติและรายงาน
6. ศูนย์อำนวยการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - หน่วยศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วย
 1. ฝ่ายพัฒนางานวิชาการ
 2. ฝ่ายพัฒนานิเทศการศึกษา
 3. ฝ่ายวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
 4. ฝ่ายบริการทางการศึกษา

ความหมายของคำว่า "การพัฒนาชนบท"

การพัฒนาชนบท คือ การพัฒนาความคิดขีดความสามารถ
ทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกับประชาชน และระ
เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถช่วยตนเอง
ก้าวหน้า เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทให้ดีขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ
และสังคม (ประจวบ คล้ายเจียม. ม.ป.ป. : 19)

การพัฒนาชนบท คือ ขบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีคุณภาพชีวิต
ที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน โดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่ม และมีส่วนร่วมในขบวนการพัฒนาทุกขั้นตอน
ด้วยการพัฒนาตนเองให้มากที่สุด และเสริมด้วยการช่วยเหลือจากภายนอกเท่าที่จำเป็น
(วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2531 : 4 - 6)

การพัฒนาชนบท คือ

1. การพัฒนาชนบทในทัศนะที่เป็นกระบวนการ หมายถึง การคลี่คลายของสิ่ง
ต่าง ๆ การกระทำต่าง ๆ ในทางก้าวหน้าโดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงความคิด จิตใจ และ
ความสัมพันธ์ทางสังคมของประชาชน
2. การพัฒนาชนบทในทัศนะที่เป็นวิธีการ หมายถึง วิธีการทำงานหรือขั้นตอน
การดำเนินงานชุดหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายบางประการ โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวัตถุ
3. การพัฒนาชนบทในทัศนะที่เป็นโครงการ หมายถึง ลักษณะของกิจกรรมชุดหนึ่ง
ซึ่งเกิดจากวิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงานชุดหนึ่ง โดยเน้นที่การบรรลุเชิงปริมาณและ
รายงานผลของกิจกรรมชุดต่าง ๆ นั้นได้ (บุญทัน สุขกลาง. 2534 : 11 ;
อ้างอิงมาจาก Sander. 1970 : 68)

การพัฒนาชนบท คือ การปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อย
ที่อาศัยอยู่ในชนบท และกระทำให้กระบวนการพัฒนานั้นสามารถดำเนินการไปด้วยตัวของ
ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเองต่อไป (บุญทัน สุขกลาง. 2534 : 12 ; อ้างอิงมาจาก
Lele. 1975 : 68)

สรุปว่า การพัฒนาชนบท หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติให้ประชาชนในชนบทได้พัฒนาความคิด ความสามารถในอันที่จะปรับปรุง และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้

ความสำคัญของการพัฒนาชนบท

...พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (พระบรมราชโองการเกี่ยวกับงานพัฒนาชนบท. 2521 : 7) ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาชนบท จึงได้มีพระบรมราชโองการพระราชทานแก่ผู้บริหารงานเร่งรัดพัฒนาชนบทระดับผู้ว่าราชการจังหวัด ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันศุกร์ ที่ 13 มิถุนายน 2512 ความตอนหนึ่งว่า การพัฒนาชนบทเป็นงานที่สำคัญ เป็นงานที่ยาก เป็นงานที่ต้องทำให้ได้ด้วยความสามารถ ด้วยความฉลาด คือทั้งเจตยวและทั้งฉลาด ท้าด้วยความบริสุทธิ์ใจ มิได้มุ่งที่จะหาเงิน ด้วยวิธีใด ๆ ใครอยากหาเงิน ขอให้ลาออกจากตำแหน่งไปทำการค้าดีกว่า เพราะหาผิดพลาดไปแล้วบ้านเมืองเราล่มจม และเมื่อบ้านเมืองเราล่มจมแล้ว เราก็อยู่ไม่ได้ ก็เท่ากับเสียหมดทุกอย่าง ...

...พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งองคมนตรี เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาชนบท ในที่ประชุมผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศว่า (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 1)

เรื่องการพัฒนาชนบท รัฐถือว่าสำคัญมาก การที่รัฐบาลเน้นเรื่องนี้เพราะเห็นว่า ถ้าชนบทสามารถพัฒนาไปได้ บ้านเมืองโดยรวมก็จะพัฒนาไปได้ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 - 4 เรายังไม่ได้ผลตอบแทนจากการปฏิบัติมากนัก เพราะฉะนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 จึงต้องมาพิจารณากันว่า มีอะไรบ้างที่ทำให้เกิดความล้มเหลวหรือไม่ได้ผล จะต้องแก้ไขเพื่อให้เข้าสู่เป้าหมายของการพัฒนาชนบทให้ได้ ...

อลงกต วรกี . (2535 : 31) กล่าวว่า ญีุ่่นเป็นประเทศหนึ่งเดียวในเอเชียอาคเนย์ที่ชาติตะวันตกและประเทศมหาอำนาจให้การยอมรับในการเข้ามามีบทบาท

ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระดับโลก ความสำเร็จดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาชนบท

การพัฒนาชนบทจึงเป็นงานที่สำคัญ และเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ เพราะตราใบที่ประชาชนในชนบท ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศยังล้าหลัง ไม่ได้รับการพัฒนา ก็จะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมได้ เมื่อไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและสังคมได้ ก็จะกลายเป็นปัญหาใหญ่ในการพัฒนาประเทศ ญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศมหาอำนาจ เพราะญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบท

หลักการพัฒนาชนบท

ประจวบ คล้ายเจียม (ม.ป.ป. : 23 - 24) กล่าวว่า หลักการพัฒนาชนบทประกอบด้วย 4 บ. คือ ประชาชน ประชาธิปไตย ประสานงาน และประหยัด ซึ่งพอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ประชาชน เจ้าหน้าที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกับประชาชน พัฒนาเจตคติของประชาชนทุกเพศ ทุกวัย คำนึงถึงสภาพการณ์ ปัญหาของชุมชนและประชาชนเป็นหลักในการเริ่มงาน
2. ประชาธิปไตย เจ้าหน้าที่ทุกคนจะต้องทำงานในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น สนับสนุนให้ประชาชนรวมกลุ่มกันริเริ่มโครงการกิจกรรมเพื่อปรับปรุงท้องถิ่นของตนเอง โดยอาศัยหลักการเข้าถึงประชาชน และร่วมทำงานกับผู้นำท้องถิ่นและประชาชนในระบบกลุ่ม เพื่อให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเอง
3. ประสานงาน จะต้องร่วมมือประสานงานกับทุกหน่วยงานและองค์กรทั้งของรัฐและเอกชน ให้บริการประชาชน กระตุ้นประชาชนให้ใช้บริการตามความต้องการ และความเหมาะสม โดยพัฒนากรเป็นผู้เชื่อมโยงประสานงานระหว่างนักวิชาการกับประชาชน
4. ประหยัด จะต้องให้ประชาชนช่วยตนเองเป็นหลัก รัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือในสิ่งที่เกินความสามารถของประชาชนเท่านั้น ในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้หน้าเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และร่วมกันคิดร่วมกันวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อประหยัดทั้งแรงงาน เวลา และค่าใช้จ่ายในการทำงาน

เป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาชนบท

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ได้ดำเนินการตามเป้าหมาย และแนวทางในการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ซึ่งได้ กำหนดเป้าหมายและแนวทางในการพัฒนาชนบทไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2535 : 165 - 174)

1. เป้าหมายการพัฒนาชนบท

1.1 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกครัวเรือนในชนบท ให้ได้ตามมาตรฐาน ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ การกินดีอยู่ดี สุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

1.2 เพิ่มรายได้และการมีงานทำแก่กลุ่มเป้าหมายผู้ยากจนในชนบท อันได้แก่ กลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน กับครัวเรือนรับจ้างที่มีรายได้ประมาณ 1 ล้านครัวเรือน ทั่วประเทศ โดยให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างมีเสถียรภาพ

1.3 อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยการมี ส่วนร่วมขององค์กรประชาชน

2. แนวทางการพัฒนาชนบท

แนวทางที่ 1 ปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาชนบท โดยการกระจายอำนาจการบริหารงาน พัฒนาชนบทไปสู่ส่วนภูมิภาค

แนวทางที่ 2 ยกระดับรายได้และการมีงานทำในชนบท

แนวทางที่ 3 ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท

แนวทางที่ 4 พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นฐานรองรับการพัฒนาชนบท ในระยะยาว

แนวทางที่ 5 พัฒนาพื้นที่ที่มีปัญหา เป็นการเฉพาะ

แนวทางที่ 1 ปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาชนบท โดยการกระจายอำนาจการบริหารงานพัฒนาชนบทไปสู่ส่วนภูมิภาค

1.1 เร่งรัดการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งสร้างเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบท โดยปรับระบบการทำงานของโครงการ กศช. และโครงการพัฒนาชนบทในรูปแบบอื่น ๆ ให้เข้าอยู่ในระบบ กศช.

1.2 จัดสรรงบประมาณอุดหนุนการกระจายอำนาจการบริหารงานพัฒนา โดยให้มีการจัดตั้งงบประมาณพิเศษอุดหนุนจังหวัด เพื่อสนับสนุนให้จังหวัดมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาตามแนวทางที่ปรากฏในแผนพัฒนาจังหวัด

1.3 เพิ่มบทบาทของจังหวัด โดยให้จังหวัดริเริ่มแผนงาน/โครงการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ภายใต้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแผนหลักแผนเดียวครอบคลุมทุกพื้นที่ของจังหวัดทั้งในเขตเมืองและเขตชนบท

1.4 ปรับปรุงขั้นตอนการประสานแผนปฏิบัติการอย่างเป็นระบบ เช่น แผนงาน แผนกำลังคน และแผนการเงิน โดยใช้แผนพัฒนาจังหวัดระยะยาวเป็นเครื่องมือในการประสานการดำเนินงานพัฒนา ปรับปรุงระบบข้อมูลเพื่อการบริหารงานพัฒนาชนบท เพื่อใช้เป็นเครื่องมือรองรับการบริหารงานที่ปรับปรุงใหม่ทั้งกระบวนการ และปรับปรุงระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาชนบท ที่มุ่งไปสู่การกระจายอำนาจการบริหารงานพัฒนาไปสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น

1.5 สนับสนุนเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรพัฒนาเอกชน และเพิ่มบทบาทขององค์กรประชาชนและองค์กรธุรกิจเอกชน ในการร่วมมือกับภาครัฐและชุมชน เพื่อการพัฒนาชนบททุกระดับ โดยเฉพาะในระดับหมู่บ้าน

แนวทางที่ 2 ยกย่องระดับรายได้และการมีงานทำในชนบท

2.1 จัดทำแผนงานพัฒนาครัวเรือนรายได้ต่ำในชนบท โดยเป็นแผนงานหนึ่งในแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อรองรับงบประมาณอุดหนุน เพื่อการกระจายอำนาจการบริหารงาน

พัฒนาไปสู่จังหวัด ทั้งนี้สาระสำคัญของแผนพัฒนาครัวเรือนรายได้น้อยในชนบท ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย ลักษณะกิจกรรมการพัฒนา และการบริหารงานพัฒนา

2.2 ให้หน่วยงานภาครัฐ และสนับสนุนภาคเอกชนพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนในชนบทให้สามารถแสวงหาโอกาส และสามารถใช้ออกสาในการปรับปรุงการผลิต การตลาด การประกอบอาชีพ และริเริ่มอาชีพของตนเอง ทั้งที่เป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม

2.2.1 เพิ่มพื้นฐานทางการศึกษาเพื่อให้ประชาชนในชนบทมีโอกาในการเลือกประกอบอาชีพ โดย

(1) ขยายโอกาสการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้แก่ผู้ยากจน

(1.1) การศึกษาในระบบโรงเรียน ขยายโอกาสการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาภาคบังคับ และสูงกว่าภาคบังคับให้เหมาะสมกับสภาพแต่ละท้องถิ่น

(1.2) การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้เด็กและเยาวชนที่สนใจมีโอกาได้เรียนรู้ฝึกอบรม

(2) เน้นการฝึกอบรมอาชีพและการพัฒนาฝีมือแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2.2 พัฒนากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในชนบท เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้โดยส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนมีการพัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ทั้งภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้เกิดการเพิ่มผลผลิตและความมั่นคงของรายได้

2.3 ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจชนบท ให้กระจายไปสู่กิจกรรมการผลิตหลาย ๆ สาขา ทั้งภาคเกษตรกรรม และภาคนอกการเกษตรและการตลาด โดย

2.3.1 ส่งเสริมทางการผลิต ทั้งภาคเกษตรกรรม และภาคนอกเกษตร

(1) พัฒนาอาชีพการเกษตรในพื้นที่ทั่วไปและในพื้นที่ที่มีปัญหาเพื่อกระจายการผลิตจากการเพาะปลูกไปสู่การกระทำกิจกรรมอื่น ๆ ในรูปแบบไร่นาสวนผสม

(2) พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อสนับสนุน

การจ้างงาน

(3) พัฒนาหัตถกรรม/อุตสาหกรรมในครัวเรือนและขนาดย่อมในภูมิภาค เพื่อสนับสนุนการเพิ่มรายได้และการจ้างงานในภูมิภาคและชนบท

(4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวและการบริการในท้องถิ่นที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในท้องถิ่น

2.3.2 ส่งเสริมให้มีตลาดเพื่อรองรับผลผลิตในชนบท โดยสนับสนุนภาคเอกชนในการสร้างตลาดรองรับสินค้า

2.3.3 ส่งเสริมการรับจ้างทั้งด้านการเกษตร และนอกการเกษตร โดยจัดระบบการหางานให้มีประสิทธิภาพ

2.3.4 สนับสนุนองค์กรพัฒนาเอกชน ธุรกิจเอกชนและสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมในการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจในชนบทมากขึ้น โดยเฉพาะให้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแผนการผลิตการตลาด

2.4 กระจายโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาอาชีพให้ทั่วถึงโดย

2.4.1 ก่อสร้างและซ่อมบำรุงถนนระหว่างหมู่บ้านจนถึงอำเภอหรือแหล่งค้าขายให้อยู่ในมาตรฐานที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ทุกฤดูกาล

2.4.2 กระจายไฟฟ้าให้เข้าถึงทุกหมู่บ้านและครัวเรือน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และใช้ในการพัฒนาอาชีพ

2.4.3 พัฒนาแหล่งน้ำในระดับหมู่บ้านเพื่อการเกษตร และสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรสำหรับการผลิตทางการเกษตร

2.4.4 สนับสนุนให้มีสถาบันเกษตรกรและแหล่งสินเชื่อเพื่อการผลิตอย่างเพียงพอต่อความต้องการ

แนวทางที่ 3 ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท

เพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยมีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบท โดย

3.1.1 เพิ่มศักยภาพของประชาชน ให้สามารถค้นหาปัญหาของ

ครัวเรือนและชุมชน ตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหานั้นพื้นฐานตามศักยภาพของตนเองและชุมชน

3.1.2 เพิ่มศักยภาพในการพึ่งตนเองของประชาชน โดยระดม

ทรัพยากรท้องถิ่นในการจัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้าน

3.1.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรประชาชนในระดับตำบล

และหมู่บ้าน ให้มีบทบาทในการวางแผน

3.1.4 ให้มีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานและผลกระทบ

ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทประจำปี โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูล จปฐ.

3.2 เพิ่มประสิทธิภาพการแก้ปัญหาทางด้านสุขภาพของชุมชนชนบท

โดยให้ความสำคัญกับ

3.2.1 การจัดหาน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค

3.2.2 การสนับสนุนกิจกรรมด้านสุขภาพอาหาร การควบคุม

สัตว์พาหนะโรค การกำจัดน้ำเสีย การสุขภาพที่อยู่อาศัย และการกำจัดสิ่งปฏิกูล และขยะมูลฝอย

3.2.3 การให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่ชุมชน การส่งเสริมสุขภาพ

และสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาวิจัยและพัฒนาระบบข้อมูลด้านสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

3.3 ปรับปรุงการให้บริการสาธารณสุขให้สอดคล้องกับลักษณะโรคภัยไข้เจ็บ

โดยเฉพาะโรคภัยไข้เจ็บอันมีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม โดย

3.3.1 ปรับระบบบริการสาธารณสุขให้สอดคล้องลักษณะโรคภัยไข้เจ็บ

เฉพาะท้องถิ่น

3.3.2 สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

มลพิษ อันเกิดจากการประกอบอุตสาหกรรม และการใช้สารเคมีในภาคเกษตรกรรม

3.3.3 ควบคุมป้องกันโรคเฉพาะถิ่นในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียง-

เหนือ และภาคใต้

3.3.4 ส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อให้เด็ก เยาวชนและประชาชน มีความสนใจในการเล่นกีฬา การออกกำลังกาย

3.4 ส่งเสริมจริยธรรมและวัฒนธรรม เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน และ เสริมสร้างการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีสันติสุข โดย

3.4.1 ส่งเสริมให้ประชาชนเห็นคุณค่า และร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ ทางธรรมชาติ และท้องถิ่น

3.4.2 สร้างความสำนึกถึงความสำคัญของการร่วมกันรับผิดชอบ ในการทำนุบำรุง และดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

3.4.3 สร้างจิตสำนึกในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อประชาชน ต่อชุมชนและสังคม

3.5 สนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรประชาชนและ ประชาชน ในการแก้ไขและพัฒนาสังคมชนบท โดย

3.5.1 เน้นบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งดำเนินกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อสังคมท้องถิ่น

3.5.2 เน้นกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชนที่ก่อให้เกิดผลทางด้าน การพัฒนาท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3.5.3 พัฒนาการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนหรือชุมชน โดยเน้น การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสวัสดิการ และป้องกัน ปัญหาของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3.5.4 สนับสนุนให้เมืององค์กรเพื่อประสานการดำเนินงานขององค์กร ชุมชนและประชาชนของท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและถาวร

3.5.5 สนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชน และสถาบันศาสนา ให้เข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาครอบครัวของชาวชนบท โดยการสร้างสื่อเพื่อให้ความรู้ และความเข้าใจในการปรับวิถีชีวิตให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

แนวทางที่ 4 พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นฐานรองรับ การพัฒนาชนบทในระยะยาว

4.1 เพิ่มบทบาทของประชาชนและองค์กรประชาชน ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการป้องกันภัยจากธรรมชาติ โดย

4.1.1 ส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการแก้ปัญหาที่ดินที่มีสภาพไม่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร เช่น ดินเค็ม ดินเปรี้ยว ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ รวมทั้งป้องกันการชะล้างพังทลายของดินอย่างถูกวิธี และลงทุนน้อย โดยหน่วยงานของรัฐให้การสนับสนุนด้านการศึกษาวิจัยและการถ่ายทอดวิธีการไปสู่เกษตรกรให้สามารถปฏิบัติได้

4.1.2 ส่งเสริมความรู้ให้แก่เกษตรกรในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ การเกษตรที่รัฐได้ลงทุนไปเป็นจำนวนมาก โดยเน้นการใช้ประโยชน์สูงสุดจากแหล่งน้ำ

4.1.3 เน้นโครงการป่าชุมชน และบทบาทของชุมชนในการรักษาป่าไม้

4.1.4 สร้างความตระหนักให้แก่ชุมชนเกี่ยวกับเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยความร่วมมือขององค์กรประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรธุรกิจเอกชนในระดับพื้นที่

4.2 กระจายบทบาทการบริหารการพัฒนาทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปสู่จังหวัด

4.2.1 ให้มีการจัดทำแผนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด โดยจังหวัดเป็นผู้คิดริเริ่มและดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในจังหวัดของตนเอง

4.2.2 ให้จังหวัดและอำเภอเพิ่มบทบาทในการบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เขตอนุรักษ์ พื้นที่ป่าสงวนนอกเขตอนุรักษ์และพื้นที่สาธารณะ

4.2.3 สนับสนุนงบประมาณให้จังหวัดดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้งบประมาณสนับสนุนการกระจายอำนาจการบริหารสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น

แนวทางที่ 5 พัฒนาพื้นที่ที่มีปัญหาเป็นการเฉพาะ เช่น พื้นที่ตามแนวชายแดนที่ล้าหลังห่างไกล พื้นที่ที่ยังมีปัญหาคความมั่นคง และพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ประกอบด้วย มาตรการ ดังนี้

5.1 การจัดให้มีกลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

5.1.1 ปรับปรุงองค์ประกอบและความรับผิดชอบของคณะกรรมการร่วมที่มีหน้าที่แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในพื้นที่ ให้สามารถดำเนินการประสานงานอย่างคล่องตัวมากขึ้น

5.1.2 สนับสนุนบทบาทขององค์กรเอกชน และประชาชน ในการเตรียมการป้องกันปัญหาเฉพาะหน้าที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

5.2 สร้างระบบการพัฒนาในพื้นที่ที่มีปัญหาเป็นการเฉพาะ เช่น พื้นที่ชายแดน ให้เชื่อมต่อกับพื้นที่พัฒนาปกติ

5.2.1 ปรับปรุงการดำเนินการพัฒนาในระดับพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ โดยการประสานแผนในส่วนกลาง คือ แผนพัฒนาเพื่อเสริมความมั่นคงกับแผนกระทรวง โดยยึดแผนพัฒนาจังหวัดเป็นจุดเชื่อมประสานในการแปลงแผนและนโยบายจากส่วนกลางไปสู่ส่วนภูมิภาค

5.2.2 เสริมบทบาทของจังหวัดให้มีขีดความสามารถในการเตรียมการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยการสนับสนุนบุคลากรและมีแนวทางการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในแผนพัฒนาจังหวัด

5.2.3 ปรับปรุงขั้นตอนและวิธีการบริหารโครงการและกิจกรรมการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะ โดยให้จังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมหรือริเริ่มได้ในทุกขั้นตอน

5.2.4 ให้มีการดำเนินการโครงการรักษาภูมิประเทศที่ถูกเปลี่ยนแปลงโดยสภาพธรรมชาติ เพื่อรักษาแนวเขตพื้นที่ชายแดนดั้งเดิมของประเทศ

5.2.5 สนับสนุนให้มีการศึกษาและพัฒนาระบบ และกระบวนการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและภัยจากธรรมชาติ

5.3 เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรประชาชนในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง

5.3.1 ำให้มีการฝึกอบรมองค์กรเอกชนที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ อย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และการเรียนรู้จากตัวอย่างของความสำเร็จ ตลอดจนำให้มีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพเป็นระยะ ๆ

5.3.2 สนับสนุนการำให้ความรู้ทางด้านเทคนิคที่จำเป็นต่อการเตรียม การป้องกันและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ปัญหำภัยธรรมชาติ

5.3.3 ส่งเสริมให้มีโครงข่ายกลุ่มประชาชน โดยการประสานกัน ระหว่างองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้าน และตามลักษณะอาชีพ เพื่อให้มีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในการป้องกันฟื้นฟูชุมชน และรับการสนับสนุนด้านทรัพยากรจากรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.4 ยอมรับและำให้ความสำคัญกับศักยภาพ ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนา และสนับสนุนบทบาทของผู้นำตามธรรมชาติ

บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาชนบท

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมำธิราช (2525 : 21) ได้เสนอว่า ในฐานะ ที่โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือสังคม โรงเรียนจึงมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมเช่นเดียวกับ บทบาทหน้าที่ของการศึกษาที่มีต่อสังคม ดังนี้คือ ถ่ายทอดความรู้ ศิลปวิทยาการต่าง ๆ ำให้แก่ อนุชน อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี รับใช้ำให้บริการแก่สังคมตามที่ สังคมต้องการ เปลี่ยนแปลงสังคม

กรมการฝึกหัดครู (2525 : 8) ปี พ.ศ. 2524 กรมการฝึกหัดครูได้ปรับปรุง โครงการฝึกหัดครูชนบท ซึ่งมีมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2498 ำให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา ระยะที่ 5 ในแผนงานผลิตครูเพื่อพัฒนาชนบท ำใช้ชื่อใหม่ว่า "โครงการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาชนบท" โดยส่งนักศึกษาฝึกสอนออกสู่ชนบท ตลอดเวลา 1 ภาคเรียน สร้างบทเรียนที่มีส่วนช่วยแก้ไข ปัญหาและช่วยพัฒนาชุมชน ร่วมกับโรงเรียนที่ฝึกสอน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดบ้านตัวอย่าง หมู่บ้านสหกรณ์ ฯลฯ

ด้วน ชาวหนู (2526 : 37 - 46) กล่าวว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งทำหน้าที่พัฒนาชุมชนด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามกฎหมายของมอร์ริส โดยกำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยภูมิสงเคราะห์ ทำหน้าที่สนองตามความต้องการของประชาชน

และบริการชุมชน 3 ลักษณะ คือ สอนนักศึกษา สอนเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่และประชาชนในพื้นที่ และทำการวิจัย

สวัสดิ์ อุคมโรจน์ (2527 : 31 - 33) กรมสามัญศึกษา ได้มีโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท (มพช.) ขึ้น โดยให้โรงเรียนขนาดกลางที่ไม่เปิดมัธยมศึกษาตอนปลาย ในบางอำเภอที่คัดเลือกไว้ในโครงการนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 และกำหนดหน้าที่ให้โรงเรียนเหล่านี้ 3 ประการ คือ การสอนหนังสือและอบรมนักเรียน การสอนประชาชนและบริการชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 79 - 89) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการพัฒนาชนบท ดังนี้ บทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่ในการฝึกและพัฒนาบุคลากรในชุมชน บทบาทหน้าที่ในการจัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร บทบาทหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการและวิชาชีพ บทบาทหน้าที่ในการเป็นศูนย์ส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น บทบาทหน้าที่ในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบท

เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก (2533 : 41) กล่าวว่า ในทางสังคมวิทยาเชื่อว่า สถาบันการศึกษาทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ ถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่ง ฝึกฝนเพื่อสามารถปฏิบัติบทบาทหน้าที่พิเศษที่จำเป็น เปลี่ยนแปลงแก้ไขวัฒนธรรมโดยเสริมสร้างสิ่งค้นคว้าหรือความรู้ใหม่ ๆ

สถาบันการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชนบท เพราะสถาบันการศึกษาทำหน้าที่ให้การศึกษา ฝึกฝนอบรมให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถประกอบอาชีพได้ พึ่งตนเองได้ ให้บริการ ประสานงานและให้ความร่วมมือกับชุมชน

แนวคิดในการจัดโรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชนบท

ชวน หลีกภัย (2527 : 22) นายกรัฐมนตรี เมื่อสมัยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า ในตำบลหนึ่งจะมีโรงเรียนประถมศึกษาถึง 5 โรงเรียน และทุก 2 หมู่บ้าน จะมีโรงเรียนประถมศึกษา 1 โรงเรียน เรามีบุคลากรที่มีความสามารถ

และมีความรู้กระจายอยู่ตามท้องถิ่นมากกว่าส่วนราชการอื่น ดังนั้น ถ้าได้ใช้ทรัพยากร ทั้งอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้และบุคลากรที่มีอยู่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน มั่นใจว่า การประถมศึกษาจะทำให้การพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผล

จิรวัดน์ นิเจนตร (2528 : 116 - 117) โดยทั่วไปโรงเรียนมีบทบาทในการ พัฒนาได้สองแนวทาง คือ

1. บทบาททางอ้อม ให้นักเรียนเป็นตัวเชื่อมโยงหรือเป็นสื่อกลางระหว่างบ้านกับ โรงเรียน กล่าวคือ ให้เด็กนำความรู้ ความคิด และทัศนคติต่าง ๆ ที่ได้รับจากโรงเรียนไป ถ่ายทอดให้กับผู้ปกครองของตน

2. บทบาททางตรง จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน ให้นักเรียนในชุมชน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง ติดต่อประสานงานกับ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเพื่อจัดบริการความรู้แก่ประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 7) โรงเรียน ประถมศึกษาเป็นหน่วยงานพัฒนาชนบทและสังคมของรัฐหน่วยงานแรกที่จะกระจายครอบคลุม พื้นที่การพัฒนาชนบททั่วประเทศ การดำเนินงานโดยทั่วไปทั้งด้านการพัฒนาและการลงทุน การประถมศึกษามีลักษณะที่มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชนบทเป็นหลัก เพื่อให้ เป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาตนเองและมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญให้แก่ชุมชน

กระบวนการดำเนินงานการใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนเขตชนบท

เมื่อผู้บริหารระดับจังหวัด อำเภอ โรงเรียน ทราบว่าคณะกรรมการพัฒนาชนบท แห่งชาติ (กชช) ได้พิจารณาตามข้อมูลจากระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เรียบร้อย แล้วว่าโรงเรียนประถมศึกษาได้ได้รับการคัดเลือกเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนในเขต นั้น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาระดับจังหวัด อำเภอ โรงเรียน จะต้องดำเนินการ ตามขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. :

ขั้นตอนที่ 1

การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหา จัดให้มีการประชุมคณะครู กรรมการศึกษา กรรมการหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน นักเรียน ฯลฯ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาชุมชนของตน แบ่งภารกิจที่จะต้องดำเนินการคือการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนการสำรวจดังกล่าว รวมถึงการสำรวจทรัพยากรที่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาควบคู่กันไปด้วย เช่น สถานที่ สิ่งของ คน ฯลฯ

การสำรวจข้อมูลดังกล่าวนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน วิธีการ แบบสำรวจที่กำหนดไว้ (แบบ กขข และ จปฐ)

เมื่อได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลแล้ว โรงเรียนจะต้องนำข้อมูลดังกล่าวมาพิจารณา จัดทำแผน โครงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริม ให้สอดคล้องกับความต้องการความจำเป็น เพื่อให้การเรียนการสอน กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการนั้น ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 2

การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ จัดการประชุม อบรม สัมมนา ผู้นำชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้เข้าใจการดำเนินงานตามโครงการ และขอความร่วมมือสนับสนุน กิจกรรมของโรงเรียนตามความถนัด สนใจ เพื่อให้โรงเรียนสามารถพึ่งตนเองได้ การดำเนินงานดังกล่าวนี้ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทด้วย เช่น การเชิญมาร่วมประชุม ร่วมวางแผนพัฒนา (หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ)

ขั้นตอนที่ 3

การจัดทำแผนและโครงการ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สำรวจ มารวบรวม ให้เป็นระบบ แล้วดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนงาน โครงการเพื่อปรับปรุงแก้ไข ปัญหาของชุมชน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา คือ โรงเรียน ครู วัสดุ อุปกรณ์การศึกษา

ที่มี หรือต้องจัดทำมีเพื่อสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น ๆ ในชุมชนให้หมดไป ในการจัดวางแผน/โครงการ เพื่อการพัฒนา ดังกล่าวนั้น โรงเรียนต้องตระหนักอยู่เสมอว่าโรงเรียนจะต้องเป็นศูนย์กลางของการปรับปรุงและพัฒนา ดังนั้น โรงเรียนจึงมีภารกิจที่จะต้องจัดการศึกษาดำเนินการเรียนการสอน ปรับปรุงวิชา แผนการสอน อุปกรณ์การสอน การประเมินผลการเรียนให้สนองตอบวัตถุประสงค์ในการเป็นศูนย์กลางเพื่อพัฒนาชุมชน การจัดทําแผน/โครงการ โรงเรียนจะต้องพิจารณาในส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ

1. กำลังบุคคล

1.1 กำลังคนในโรงเรียน ได้แก่ ครู อาจารย์ คนงาน ภารโรง คนครัว ฯลฯ

1.2 กำลังคนนอกโรงเรียน ได้แก่ บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ และพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนเพื่อพัฒนาชุมชน

2. ทรัพยากรอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งประเภทวัสดุ และสิ่งของเพื่อสามารถยืมหรือขอบริจาคเพื่อการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4

วิธีดำเนินการ จัดการกำหนดระยะเวลา วิธีปฏิบัติในการทำงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหที่ชุมชนประสบ อาจรวมถึงการดำเนินงานในระยะสั้น ระยะยาว โดยการนำทรัพยากรต่าง ๆ ผสมผสานกับวิธีการใหม่ ๆ และให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหของตนเองร่วมกับโรงเรียน ให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิธีการ ซึ่งกันและกัน

ในการปฏิบัติเพื่อการใช้กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องพิจารณากิจกรรมในหลักสูตร แต่ละรายกลุ่มวิชา จัดการเรียน การสอน กิจกรรมให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนยังเกิดผลดีต่อทั้งนักเรียนคือได้เรียนโดยการกระทำ และการกระทำนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะ นำไปปฏิบัติในชุมชน กระจาย เผยแพร่สู่ชุมชนช่วยให้คุณภาพชีวิตของผู้เรียน ชุมชนดีขึ้น ตัวอย่างวิธีปฏิบัติ เช่น

กลุ่มวิชาตามหลักสูตร	กิจกรรมที่จัดและสนองตอบต่อชุมชน/ผู้เรียน
คณิตศาสตร์	การคิด คำนวณเกี่ยวกับการใช้จ่าย รายได้ รายรับของกิจกรรม เช่น สหกรณ์ การจำหน่ายพืชเกษตร ผลผลิตจากการเลี้ยงสัตว์ แรงงาน ฯลฯ
ภาษาไทย	การจัดกิจกรรมการกระจายข่าว เสียงตามสายสู่ชุมชน ได้ทราบข่าวต่าง ๆ ข่าวการเกษตร ความรู้เกี่ยวกับการสาธารณสุข การค้าขาย ข่าวชุมชน ฯลฯ
สร้างเสริมลักษณะนิสัย	การปฏิบัติตามหลักศาสนา วันสำคัญ การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเชิญบุคคลสำคัญในท้องถิ่นมาพบนักเรียน การประกาศเกียรติคุณบุคคลในท้องถิ่น การแข่งขันกีฬา การแสดงรื่นเริง การวาดและเขียนภาพ การปั้นและแกะสลัก ฯลฯ
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	กิจกรรมรักษาความสะอาด การพัฒนาบ้านที่อยู่ให้ถูกสุขลักษณะ การเยี่ยมบ้านนักเรียน
การทำงานพื้นฐานอาชีพ	การเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การทำไร่นาสวนผสม การทำปอปลา การซ่อมรถจักรยาน การตัดผม การทอผ้า การปรุงอาหาร การถนอมอาหาร การทำนา การค้าขาย การบริการ การเลี้ยงเด็ก การทำงานบ้าน ฯลฯ

กิจกรรมซึ่งคิดแจกแจงจากหลักสูตร ซึ่งจัดเสนอเป็นตัวอย่างที่ทำให้นักเรียนมองเห็นภาพของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร เพื่อสนองตอบและเป็นการจัดการเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำและปฏิบัติ ให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรง เพื่อผู้เรียนจะได้มีทักษะนำไปปฏิบัติพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง และครอบครัว

ดังนั้น โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งชุมชนได้คัดเลือกให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชนของเขานั้น ผู้บริหารโรงเรียนทุก ๆ ระดับ ตั้งแต่สำนักงานการศึกษาจังหวัด สำนักงานการศึกษาอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการ กรรมการศึกษา จะต้องร่วมกันปฏิบัติงานสนองตอบความต้องการของชุมชน โดยการวางแผนจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การบริหาร ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนด้วย

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามขั้นตอนนี้ ควรมีการปฏิบัติอย่างมีระบบ หลักการ และวิธีการ ที่ถูกต้อง สม่าเสมอ ควรมีการสร้างแบบประเมิน ติดตาม นิเทศ ผลการดำเนินงาน และ มีการติดตาม นิเทศ ตั้งแต่ระยะต้นของการทำงาน กล่าวคือ ตั้งแต่การสำรวจปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการดำเนินการ

ในการประเมินผลนั้น แม้ว่าการจัดการศึกษาไม่สามารถจะประเมินผลสัมฤทธิ์ในระยะสั้นได้ แต่ในระยะสั้น ๆ ควรประเมินผลที่คาดว่าจะเกิดในระยะสั้น และประเมินผลระยะยาว สำหรับผลที่คาดว่าจะเกิดหรือได้รับในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม ผลการดำเนินงานสำหรับโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขตชนบทนั้น ผู้ประเมินต้องไม่ลืมว่า ความคาดหวังของการดำเนินงานคือ ชุมชนได้รับการพัฒนาโดยใช้กระบวนการทางการศึกษา บุคลากร ทรัพยากร วิธีการจากศูนย์ดำเนินงาน หรือโรงเรียนประถมศึกษาในชุมชน

ดังนั้น การประเมินผลโครงการทั้งในระยะสั้น และระยะยาว จึงควรมีการประเมินอย่างน้อย 3 ส่วน

1. ส่วนที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามจุดหมายของหลักสูตร
2. ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน
3. ส่วนที่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงในชุมชน

ได้รับผลกระทบก่อให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบ อย่างไร ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ การ เปรียบเทียบผลการประเมินระยะหลังการดำเนินการกับ

ก่อนดำเนินการจากข้อมูล สภาพปัจจุบัน ปัญหาซึ่งกรรมการได้ดำเนินการศึกษาและประเมินไว้
ก่อนนั้น มีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีชื่อย่อว่า โครงการ กศ.พช.
เป็นแผนงานพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ รับผิดชอบดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็นศูนย์กลาง
ในการพัฒนา เริ่มดำเนินการในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 โดยเริ่ม
ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย 38 จังหวัด ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
กำหนดโรงเรียนเข้าโครงการปีละ 300 โรงเรียน และโรงเรียนอาสาสมัครจำนวน 978
โรงเรียน

การดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในช่วงแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ผลปรากฏว่า โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการ
สามารถจัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนในชนบทได้ผลดีตามนโยบายของรัฐบาล
และกรอบนโยบายการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นคณะกรรมการพัฒนาชนบท
แห่งชาติ และคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีมติให้ขยายงานโครงการการศึกษา
เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทต่อไป ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6
โดยขยายพื้นที่เป้าหมายเป็น 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร และเพิ่มจำนวนโรงเรียน
เข้าโครงการเป็นปีละ 1,500 โรงเรียน ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาถึงช่วงแผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 โดยเพิ่มจำนวนโรงเรียนเข้าโครงการเป็นปีละ
3,500 โรงเรียน และจะดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่อง

1. วัตถุประสงค์ของโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลัก
ของโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ไว้ดังนี้

1.1 เพื่อส่งเสริมให้ครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาในเขตชนบท ให้เป็นศูนย์ประสานงานบริการด้านการศึกษาแก่ประชาชนในด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

1.2 เร่งรัดคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ในด้านการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาประชาชนให้รู้จักตนเอง โดยประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายในการพัฒนาชนบทร่วมกัน

1.3 เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมเพื่อคุณภาพชีวิตได้

1.4 เพื่อเตรียมนักเรียนที่จะไม่มีโอกาสศึกษาต่อ ให้มีความรู้ความสามารถในด้านกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นให้ครบวงจร และสามารถพึ่งตนเองได้ตามควรแก่สภาพ อันจะลดปัญหาความยากจนและคนว่างงานได้ตามสมควร

1.5 เพื่อระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ซึ่งมีอยู่ในท้องถิ่น ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาชนบทที่ได้ผลดี มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนา

2. เป้าหมายในด้านปริมาณของการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เริ่มดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2526 โดยได้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 - 7 ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่ละฉบับได้กำหนดเป้าหมายในด้านปริมาณของการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทไว้ ดังนี้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ปีละ 300 โรงเรียน
ใน 38 จังหวัด รวม 1,200 โรงเรียน และโรงเรียนอาชีวศึกษาอีก 978 โรงเรียน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ปีละ 1,500 โรงเรียน
ใน 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร รวม 6,000 โรงเรียน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ปีละ 3,500 โรงเรียน
ใน 72 จังหวัด ยกเว้นกรุงเทพมหานคร รวม 15,000 โรงเรียน

3. เป้าหมายในด้านคุณภาพของการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา

หมู่บ้านในเขตชนบท

คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับร่วมกันพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา
ในโครงการให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนในชนบทโดย

3.1 ให้นักเรียนได้รับผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำไปใช้พัฒนา
ตนเองและสังคม

3.2 ให้บริการแก่ประชาชนในหมู่บ้านในเขตบริการของโรงเรียน ในด้าน
วิชาการ วิชาชีพ ศิลปวัฒนธรรม กีฬา พละนันทนาการ และข่าวสาร

4. วิธีดำเนินการของโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

การบริหารงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีขั้นตอนการดำเนินงาน 9 ขั้นตอน ดังนี้

4.1 จัดทำและเสนอโครงการต่อเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ

4.2 ขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ในการจัดสรรงบประมาณประจำปี

4.3 จัดสรรงบประมาณและติดตามผลการใช้งบประมาณประจำปี

4.4 จัดประชุมสัมมนาเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน

4.5 ผูกอบรมเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด อำเภอและโรงเรียน

4.6 จัดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคนในชนบท

4.7 นิเทศติดตามผลและประสานงาน

4.8 ผลิตสื่อสนับสนุนและประชาสัมพันธ์

4.9 วิเคราะห์ ประเมินผล และสรุปผลการดำเนินงาน

5. วิธีคัดเลือกโรงเรียนเข้าโครงการ

5.1 คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เสนอชื่อโรงเรียนประถมศึกษาของ
หมู่บ้านชนบทให้สภามหาวิทยาลัยพิจารณาคัดเลือก โดยคัดเลือกโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ชนบทล่างหลัง
ที่ควรได้รับการพัฒนา ก่อน จึงพิจารณาโรงเรียนพื้นที่ชนบทปานกลางและพื้นที่ก้าวหน้า
ตามลำดับ แล้วจึงทำเป็นแผนพัฒนาตำบล ส่งให้คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.)

5.2 คณะกรรมการพัฒนาอำเภอพิจารณาคัดเลือกโรงเรียน แล้วจัดลำดับความสำคัญจัดทำเป็นแผนพัฒนาระดับอำเภอ เสนอไปยังคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.)

5.3 อนุกรรมการพัฒนาจังหวัด (อกจ.) และผู้แทนกระทรวงประจำจังหวัดพิจารณาแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ เสนอไปยังคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด

5.4 เมื่อคณะกรรมการพัฒนาจังหวัดอนุมัติแผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัดแล้ว จังหวัดแยกแผนส่งกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อส่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณานุมัติ

วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทไว้ 8 ด้าน คือ

วัตถุประสงค์ด้านที่ 1 ปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคมเพื่อคุณภาพชีวิต

กิจกรรมเสนอแนะ

1. กิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน
2. กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
3. กิจกรรมทำความสะอาด
4. กิจกรรมประกอบอาหารกลางวัน
5. กิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น
6. การถนอมอาหาร
7. การออมทรัพย์
8. การแสดงความกตัญญู
9. การแสดงความเคารพผู้อาวุโส
10. การฝึกสมาธิ
11. การอนุรักษ์วรรณคดี

วัตถุประสงค์ด้านที่ 2 ส่งเสริมให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถดำเนินการ
สำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน
ที่โรงเรียนรับผิดชอบ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. การสำรวจข้อมูล
2. การพบปะก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน
3. การเยี่ยมบ้านนักเรียน
4. การจัดงานอาลาโรงเรียน

วัตถุประสงค์ด้านที่ 3 เพื่อพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจให้เกิด
ความตระหนักและยอมรับความจำเป็นในการพัฒนาชุมชนโดยการพึ่งตนเอง

กิจกรรมเสนอแนะ

1. การพัฒนาที่อยู่อาศัย
2. การส่งเสริมสาธารณสุขมูลฐาน
3. วันประชาร่วมใจ
4. การจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์
5. การปลูกสวนรุกขชาติ
6. กลุ่มบ้านตัวอย่าง

วัตถุประสงค์ด้านที่ 4 ให้รู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ให้ได้ผู้นำที่มีความซื่อสัตย์
เสียสละ มีคุณสมบัติของนักพัฒนา

กิจกรรมเสนอแนะ

1. การคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ
2. กลุ่มนักเรียนตัวอย่าง
3. ผู้นำตัวอย่าง
4. บุคคลตัวอย่างในชุมชน
5. ยกย่องคนดี

วัตถุประสงค์ด้านที่ 5 การให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
ด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. การทบทวนปลงสาริตการเกษตร
2. การสาริตการเลี้ยงสัตว์
3. การจัดวันตลาดนัด
4. การทำนุยมัค
5. การส่งเสริมอาชีพในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ด้านที่ 6 ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นแหล่งข่าวสาร
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน

กิจกรรมเสนอแนะ

1. การจัดศูนย์บริการข่าวสาร
2. การจัดป้ายข่าวเหตุการณ์และวันสำคัญ
3. การจัดทำหนังสือหรือวารสาร
4. การจัดบริการหนังสือพิมพ์

วัตถุประสงค์ด้านที่ 7 ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ประสานงาน
ตลอดจนบริการด้านวิชาการและอาชีพ เพื่อพัฒนาชนบท

กิจกรรมเสนอแนะ

1. บริการด้านวิชาการ
2. บริการสุขภาพอนามัย
3. การจัดนิทรรศการและแสดงผลงาน
4. การบริการด้านวิชาชีพ
5. การจัดกองทุนสวัสดิการ
6. การอ่านเพื่อผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา
7. การเยี่ยมโรงเรียน

วัตถุประสงค์ด้านที่ 8 ปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา

นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น

กิจกรรมเสนอแนะ

1. นันทนาการ
2. กีฬา
3. การส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน
4. วันสำคัญ
5. การบริการชุมชน
6. วันถวายพระพร
7. กิจกรรมทางศาสนา
8. การอนุรักษ์ประเพณี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สมพงษ์ แสงศรี (2526 : 93 - 98) ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน ปีงบประมาณ 2526 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมพื้นฐาน 4 ด้าน คือ ด้านศูนย์บริการข่าวสาร ด้านการคัดเลือกอบรมผู้นำชุมชน ด้านการสอนวิชาชีพ และด้านศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ปัจจัยในด้านขนาดของโรงเรียน วุฒิการศึกษา อายุ และภูมิฐานะของผู้บริหารโรงเรียนและครูไม่มีผลต่อการจัดกิจกรรมพื้นฐานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทแต่อย่างใด

สะอาด พงอินทร์ (2527 : 142 - 149) ศึกษาบทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารการศึกษาในเขตการศึกษา 8 ปีการศึกษา 2527 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ครูและ

ผู้บริหารสถานศึกษารับรู้ว่า ครูมีการปฏิบัติจริงในการพัฒนาชุมชนรวมทุกด้านในระดับปานกลาง บทบาทที่ครูเห็นว่าครูได้ปฏิบัติมากที่สุด คือ บทบาทด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่วนผู้บริหาร-การศึกษาเห็นว่า บทบาทที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ บทบาทด้านการเมือง การปกครอง ส่วนบทบาทที่ครูปฏิบัติน้อยที่สุด คือ บทบาทด้านเศรษฐกิจและอาชีพ นอกจากนี้ครูและผู้บริหาร-การศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนก็คือ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ความยากจนของประชาชน งบประมาณไม่เพียงพอ และขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาชีพ

สุรางค์ ชูสิงห์ (2529 : 142 - 149) ศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้นำท้องถิ่นต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาชนบทตามโครงการ การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน จังหวัดนครสวรรค์ โดยการศึกษาจาก ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้นำท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้นำท้องถิ่นเห็นว่า บทบาทที่โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน ปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านสังคมและวัฒนธรรม และด้านสาธารณสุข ส่วนด้านการศึกษา เศรษฐกิจ อาชีพ และด้านการเมืองการปกครอง โรงเรียนปฏิบัติในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้นำท้องถิ่นมีความต้องการให้โรงเรียนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนทุกด้านอยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่า การดำเนินงานด้านงบประมาณไม่ครอบคลุมปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น เช่น ปัญหาความยากจนของประชาชน การดำเนินงานในโครงการนี้ยังขาดการประสานงานที่ดี

ศิริมา กระสาทอง (2530 : 119 - 139) ศึกษาการรับรู้บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ยากจน เขตการศึกษา 11 ผลการศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่ยากจนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาบทบาทในแต่ละด้านพบว่า ครูมีบทบาทมากในการพัฒนาชุมชนด้านสังคมและวัฒนธรรม ส่วนด้านสาธารณสุข ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการศึกษา และด้านเศรษฐกิจ มีบทบาทระดับปานกลาง ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานมีระดับมาก คือ ขาดทรัพยากร ปัญหาระดับกลาง ได้แก่ ประชาชนมีความรู้แตกต่างกัน การคมนาคมไม่สะดวก ขาดความร่วมมือ ประชาชนไม่สนใจต่อบริการของโรงเรียน ครูมีเวลาไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ประชาชน ขาดการประสานงาน ขาดความรู้ความสามารถ บทบาทของครูโรงเรียน

ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท และครูโรงเรียนนอกโครงการมีบทบาทในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน ครูโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจะมีบทบาทมากกว่าทุกด้าน

โชติ บุญทน (2531 : 91 - 100) ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีความคิดเห็นโดยรวมต่อบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนครูโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทเห็นว่า โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนนอกโครงการเห็นว่า โดยส่วนรวมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จัดบริการด้านกีฬาและนันทนาการมากที่สุด ด้านเศรษฐกิจและอาชีพปฏิบัติได้น้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนในโครงการต่อบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูโรงเรียนในและนอกโครงการมีความคิดเห็นต่อบทบาทของโรงเรียนในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านกีฬา และนันทนาการ แตกต่างกัน

วิสุทธิ ราตรี (2532 : 121 - 136) ศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ยากจน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนด้านโครงการมีปัจจัยอยู่สองปัจจัย คือ แรงจูงใจในการปฏิบัติตามโครงการ และการบริหารงานโดยยึดวัตถุประสงค์ของโครงการ ปัจจัยด้านคุณลักษณะที่เอื้อต่อการพัฒนาที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนมีอยู่หกปัจจัย คือ ความคิดริเริ่มในการพัฒนา ประสบการณ์การเป็นผู้บริหารโรงเรียน แรงจูงใจผลสัมฤทธิ์ มนุษยสัมพันธ์ จำนวนครั้งที่ได้รับการอบรม และความเชื่ออำนาจภายในตน

บุญทัน สุขกลาง (2534 : 126 - 132) ศึกษาการจัดกิจกรรมในโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ตามทัศนะของข้าราชการครูและนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่าการจัดกิจกรรม 5 ด้าน คือ การจัดสอนวิชาชีพ การพัฒนาผู้นำในชุมชน การจัดศูนย์บริการ

ข่าวสาร การจัดศูนย์ประสานงาน การจัดศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการและครูผู้สอนเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง แต่การจัดกิจกรรมด้านศูนย์ประสานงาน ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบเห็นว่าอยู่ในระดับดีมาก ส่วนความพึงพอใจของนักเรียนจากการเข้าร่วม กิจกรรม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน นักเรียนในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมศูนย์ประสานงาน เป็นอันดับ 1

เจตน์ รอดกล (2535 : 93 - 96) ศึกษาการปฏิบัติงานโครงการ การศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สระบุรี โดยชักกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูและคณะกรรมการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูและคณะกรรมการศึกษาเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของ โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาชุมชน ด้านการปรับปรุง โรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่นอยู่ใน ระดับมาก ส่วนการปฏิบัติงานด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ สภาพท้องถิ่น ด้านการรู้จักคัดเลือกผู้นำ ด้านการให้การศึกษากับประชาชนทั้งในระบบและ นอกกระบบ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน ตลอดจนบริการด้านวิชาการ และวิชาชีพ โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

จาเรญ พรหมมาศ (2535 : 155 - 158) ศึกษาการปฏิบัติงาน โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครู อาจารย์หัวหน้าโครงการเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา หมู่บ้านในเขตชนบท โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. งานวิจัยในประเทศไทย

เวลล่า (Vella. 1979 : 66 - 77-A) ศึกษาการใช้การศึกษาชุมชน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคล เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ เพื่อหารูปแบบการจัดการศึกษา ชุมชน ในประเทศโลกที่สาม ผลการวิจัยสรุปว่า

1. การจัดการศึกษาชุมชนต้องถือเอาบุคคลเป็นศูนย์กลาง
2. วิธีการให้บุคคลรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุด สำหรับให้ชุมชนรู้จักพึ่งตนเอง
3. โครงการการศึกษาที่จัดขึ้น จะต้องบูรณาการกับแผนพัฒนาทั้งระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับชาติ
4. ผู้รับผิดชอบในโครงการจะต้องมีความเข้าใจในสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของชุมชน
5. ทั้งเนื้อหาและกระบวนการของการศึกษาชุมชนต้องมีความสัมพันธ์กัน
6. การศึกษาชุมชนที่จัดขึ้นมีใช้เพียงแต่เกี่ยวข้องกับชีวิตของบุคคลเท่านั้น แต่ยังสามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและประสบการณ์ของบุคคลด้วย

ทิกพิน (Thigpin. 1980 : 516 - A) ศึกษาเปรียบเทียบหน้าที่บริการ ชุมชนของวิทยาลัยชุมชนกับโรงเรียนชุมชน รัฐเทนเนสซี ค้นพบขั้นตอนว่า วิทยาลัยชุมชน ปรแกรมบริการชุมชน และโรงเรียนชุมชนแสดงให้เห็นถึงหน้าที่กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ได้ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงทฤษฎีระบบชุมชนด้วย และยังค้นพบว่า

1. วิทยาลัยชุมชนมีคณะกรรมการที่มั่นคงและแน่นอนกว่าโรงเรียนชุมชน
2. ทูนสำหรับบริการเป็นปัญหาที่สำคัญของทั้งสองสถาบัน
3. ความพยายามที่ต่อเนื่องก่อให้เกิดความร่วมมือและการกระทำร่วมกัน ระหว่างทั้งสองสถาบัน
4. โปรแกรมการบริการชุมชนไม่ถึงจุดสมบูรณ์เต็มที่ในบางท้องถิ่น เพราะ ขาดทุนทรัพย์
5. จำนวนผู้รับผิดชอบบอกให้ทราบว่าสมาชิกของชุมชนไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับแผนเพื่อหาบริการหรือสำรวจและประเมินเครื่องมือ เครื่องใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การหาคุณภาพเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 73 คน หัวหน้าโครงการ จำนวน 73 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,033 คน และคณะกรรมการศึกษา จำนวน 1,095 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,274 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าโครงการในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 63 คน และหัวหน้าโครงการ จำนวน 63 คน และใช้การคัดเลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยจับฉลาก

2.2 กลุ่มครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
ใช้วิธีการเจาะจงจากโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าโครงการได้รับการสุ่มให้เป็น
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 63 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอน
จำนวน 126 คน และกรรมการศึกษา จำนวน 126 คน และทำการคัดเลือกโดยวิธีการสุ่ม
อย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลาก
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 378 คน

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ
ครูผู้สอนและคณะกรรมการศึกษา

จำนวน	จำนวนประชากร					จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				
	ผู้บริหาร	หัวหน้า	ครู	คณะกรรมการ	รวม	ผู้บริหาร	หัวหน้า	ครู	คณะกรรมการ	รวม
โรงเรียน	โรงเรียน	โครงการ	ผู้สอน	การศึกษา		โรงเรียน	โครงการ	ผู้สอน	การศึกษา	
73	73	73	1,033	1,095	2,274	63	63	126	126	378

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์งานการดำเนินงานของ
โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยคำถาม จำนวน 50 ข้อ แยกตามวัตถุประสงค์งานการดำเนินงานของ
โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท 8 ด้าน คือ ด้านการ

ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการพัฒนาบุคลากรในห้องถิ่น ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ด้านการให้การศึกษากับประชาชน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในห้องถิ่น

แบบสอบถามนี้ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคอร์ต (Likert) ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ห้า	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	สี่	คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	สาม	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	สอง	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	หนึ่ง	คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
2. ศึกษาเอกสารการสร้างเครื่องมือ
3. ศึกษาแบบสอบถามงานวิจัยและเอกสารเครื่องมือประเมินผลโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
4. สร้างคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ทั้ง 8 ข้อ โดยอาศัยเอกสารเครื่องมือประเมินผลโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และแบบสอบถามงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

การหาคุณภาพเครื่องมือ

เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามด้วยตนเองหลายครั้ง และนำเสนอแบบสอบถามต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณาจารย์ คณาจารย์ และรองศาสตราจารย์ทวิบูลย์ หอมเย็น เพื่อตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ จากนั้นได้ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. หาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

ความถูกต้องชัดเจนของการใช้ภาษา และคุณลักษณะที่ดีของแบบสอบถาม

1.1 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกัญญา ดิยะสุวรรณ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1.1.2 นายเดโช บุญยักดิ์ ผู้อำนวยการโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.1.3 นางสาวศรีพ้อง จิตกรณกิจศิลป์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

1.1.4 นายวิจิต วัฒนานนท์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

1.1.5 นางวัฒนา รวยสำราญ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

1.2 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะพอสรุปได้ดังนี้

1.2.1 ให้ระวังว่ากิจกรรมนั้น ๆ เป็นเรื่องที่โรงเรียนปฏิบัติ คณะกรรมการศึกษาจะทราบหรือไม่ และจะตอบได้หรือไม่

1.2.2 รายละเอียดบางเรื่องที่มี Concept เดียวกัน น่าจะรวมเป็นเรื่องเดียวกัน

1.2.3 ปรับข้อให้เรียงลำดับต่อเนื่องกันไป ไม่ควรแยกเป็นข้อย่อยตามรายด้านแต่ละด้าน

1.2.4 ควรยกตัวอย่างประกอบเพิ่มเติม เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

2.1 รูปแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแบบทดลองใช้ (Try out)

กับผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 10 โรงเรียน โดยใช้กับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน หัวหน้าโครงการ จำนวน 10 คน ครูผู้สอน จำนวน 40 คน และคณะกรรมการศึกษา จำนวน 40 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 100 คน

2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยวิธีการของการแจกแจงที (t - distribution) ได้ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 2.22 ถึง 14.59

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t คือ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{X}_H$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ คือ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s_L^2 คือ คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 185 ; อ้างอิงมาจาก

Edward. 1957 : 152 - 154)

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
ทั้งฉบับตามวิธีการของครอนบาค โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171 ; อ้างอิงมาจาก
Cronbach. 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.9650

หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 170 - 171 ;

อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา ของโรงเรียนในโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
2. ขออนุญาตจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อแนะนำตัว และชี้แจงแก่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
3. ประสานงานกับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอส่งหนังสือเพื่อชี้แจง พร้อมส่งแบบสอบถามให้แก่

ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษาของโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนรวบรวมส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ตามวัน เวลา ที่กำหนดในหนังสือชี้แจง

4. เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทุกอำเภอ

5. ติดตามแบบสอบถามที่ไม่ได้รับกลับคืนด้วยตนเอง

6. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบครบ

ทุกด้านทุกข้อ คืบมา จำนวน 366 ฉบับ แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 61 ฉบับ หัวหน้าโครงการ จำนวน 61 ฉบับ ครูผู้สอน จำนวน 122 ฉบับ และคณะกรรมการศึกษา จำนวน 122 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 366 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.83 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

7. ผู้วิจัยพบปัญหาอุปสรรคในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

7.1 บางโรงเรียนไม่ได้รับแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปให้ใหม่ด้วยตนเอง

7.2 บางโรงเรียนผู้วิจัยไม่สามารถติดตามแบบสอบถามคืบมาได้ เนื่องจาก เป็นฤดูน้ำแห้ง ไม่สามารถเดินทางโดยทางเรือได้ตามปกติ หากต้องเดินโดยทางเท้าก็ต้อง ใช้เวลาเป็นชั่วโมงและการเดินทางลำบากมาก ฉะนั้นจึงไม่ได้รับแบบสอบถามคืบมา จำนวน 12 ฉบับ แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 ฉบับ หัวหน้าโครงการ จำนวน 2 ฉบับ ครูผู้สอน จำนวน 4 ฉบับ และคณะกรรมการศึกษา จำนวน 4 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 3.17 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามที่รับคืบมาพิจารณาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบครบทุกด้านทุกข้อ แยกแบบสอบถามออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร-โรงเรียน กลุ่มหัวหน้าโครงการ กลุ่มครูผู้สอน และกลุ่มคณะกรรมการศึกษา ตรวจสอบให้คะแนน ตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ตอบมากที่สุด 1 ให้ 5 คะแนน

ตอบมาก 1 ให้ 4 คะแนน

ตอบปานกลาง 1 ให้ 3 คะแนน

ตอบน้อย 1 ให้ 2 คะแนน

ตอบน้อยที่สุด 1 ให้ 1 คะแนน

2. วิเคราะห์ข้อมูล แยกการวิเคราะห์เป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามตามสถานภาพของ

กลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ

ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา

3. การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
3.76 – 5.00	มีระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์มาก
2.26 – 3.75	มีระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
1.00 – 2.25	มีระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์น้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science) โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เพื่อวัดการกระจายของคะแนน ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 64)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามที่ปรากฏในแบบสอบถาม คือ

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โดยการหาค่าร้อยละ
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดสมุทรปราการ ใน 8 ด้าน คือ ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ตามที่คณะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยนั้นได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 3.76 - 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์มาก
- 2.26 - 3.75 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
- 1.00 - 2.25 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์อยู่ในเกณฑ์น้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของ กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	63	61	96.83
หัวหน้าโครงการ	63	61	96.83
ครูผู้สอน	126	122	96.83
คณะกรรมการศึกษา	126	122	96.83
รวม	378	366	96.83

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวนทั้งสิ้น 378 ชุด แล้วได้รับกลับคืน 366 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.83 แต่เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างแล้วจะเห็นว่าได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าโครงการ กลุ่มละ 63 ชุด แต่ได้รับกลับคืนกลุ่มละ 61 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.83 ส่วนแบบสอบถามที่ส่งไปยังครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา กลุ่มละ 126 ชุด ได้รับกลับคืน กลุ่มละ 122 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.83

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 8 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา ดังแสดงในตาราง 3 - 35 ดังต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การปฏิบัติงานตามโครงการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท	ผู้บริหาร โรงเรียน N		หัวหน้า โครงการ N		ครูผู้สอน N		คณะกรรมการ ศึกษา N	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการปรับปรุงกิจกรรม การเรียนการสอน	3.95	1.13	4.03	1.12	3.75	1.23	3.92	1.26
2. ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	3.62	0.93	3.53	1.14	3.34	1.24	3.45	1.21
3. ด้านการพัฒนาบุคลากร งานท้องถิ่น	3.48	1.19	3.46	1.24	3.17	1.31	3.41	1.31
4. ด้านการรู้จักคัดเลือกและ พัฒนาผู้นำ	3.37	1.19	3.33	1.07	3.04	1.32	3.31	1.32
5. ด้านการให้การศึกษาแก่ ประชาชน	2.84	1.40	2.70	1.42	2.61	1.41	2.84	1.46
6. ด้านการปรับปรุงโรงเรียน ให้เป็นแหล่งข่าวสาร	3.95	1.28	3.40	1.51	3.81	1.20	3.97	1.07

ตาราง 3 (ต่อ)

การปฏิบัติงานตามโครงการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท	ผู้บริหาร โรงเรียน N		หัวหน้า โครงการ N		ครูผู้สอน N		คณะกรรมการ ศึกษา N	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7. ด้านการปรับปรุงโรงเรียน ให้เป็นศูนย์ประสานงาน	3.75	1.25	3.67	1.08	3.33	1.33	3.56	1.30
8. ด้านการปรับปรุงโรงเรียน ให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	4.02	1.64	3.99	1.15	3.81	1.26	3.96	1.15
รวม	3.61	1.37	3.51	1.28	3.36	1.23	3.55	1.21

จากตาราง 3 พบว่า โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่าโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และด้านการปรับปรุงโรงเรียน

ให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายชื่อ

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์โดยครูกับนักเรียนร่วมกันจัดทำ เช่น ร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน	4.54	0.67
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน	2.61	1.43
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน การแบ่งกลุ่มนักเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ	4.41	0.74
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาด เช่น จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ประกวาดความสะอาดร่างกาย	4.62	0.55
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนาท้องถิ่น	3.33	1.22
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.43	0.83
7. โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้จักถนอมอาหาร เช่น การกวน การแช่แข็ง การดอง การตากแห้ง	4.08	0.71
8. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขัน การอ่านและแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร	3.80	0.84

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
9. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำสมาธิ เพื่อทำจิตใจให้สงบ	4.10	0.85
10. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการแสดงความกตัญญู เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันครู	4.57	0.72
11. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้ลูกหลานและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส	3.00	1.14
รวม	3.95	1.13

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการอบรมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน ข้อ 5 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนำท้องถิ่น และข้อ 11 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้ลูกหลานและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ
การปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ร้อยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยใช้แบบสำรวจ	3.18	1.22
2. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน	4.08	0.88
3. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.39	0.90
4. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมวันอาลาโรงเรียนเพื่อให้ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน	3.84	1.24
รวม	3.62	0.93

จากตาราง 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ร้อยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน และข้อ 4 โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมวันอาลาโรงเรียนเพื่อให้ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมเชิญชวนให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาที่อยู่อาศัย เช่น การประกวดบ้านสวย	2.82	1.25
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น	4.11	0.90
3. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พัสดุโดยสาร	4.26	0.77
4. โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นมีอุดมการณ์ในการพัฒนา	3.75	1.01
5. โรงเรียนร่วมกับบุคลากรในท้องถิ่นจัดทำสวนรุกขชาติเพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.26	1.03
6. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมพัฒนาเพื่อสร้างกลุ่มบ้านตัวอย่าง ให้บุคลากรในท้องถิ่นถือเป็นแบบอย่าง	2.70	1.23
รวม	3.48	1.19

จากตาราง 6 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต
ชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียน
ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น
และข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีอนามัย
สวนสาธารณะ ถนน ที่พักผู้โดยสาร อยู่ในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำเพื่อให้เป็น ผู้มีอุดมการณ์ เสียสละและทำงานเพื่อสังคม เช่น การคัดเลือกผู้นำ การอบรมผู้นำ	3.20	1.19
2. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมยกย่องผู้นำที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนดีเด่น โดยให้คณะกรรมการศึกษาและประชาชนได้มีส่วนร่วม	3.26	1.28
3. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมคัดเลือกบุคลากรตัวอย่างของท้องถิ่น ในด้านความประพฤติและคุณธรรม	3.17	1.15
4. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมยกย่องคนดี เช่น เชิญมาพูดหรือแสดงผลงาน การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การประกาศทางหอกระจายข่าว	3.28	1.19
5. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์	3.95	0.96
รวม	3.37	1.19

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จัก
คัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 5 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำแปลงเกษตรสาธิต เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน	3.16	1.13
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงกิ้ง เลี้ยงปลา	2.89	1.45
3. โรงเรียนจัดทำมีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตผลอื่น ๆ แก่ประชาชน เช่น ผัก ผลไม้ ไข่ไก่	2.70	1.37
4. โรงเรียนจัดทำมีการสาธิตขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักแก่ประชาชน หรือจัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ประชาชน	2.64	1.45
5. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่ประชาชน	2.82	1.43
รวม	2.84	1.40

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำมีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แฟ้มข้อมูล หอกระจายข่าว	3.62	1.08
2. โรงเรียนจัดทำป้ายข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ	4.20	0.85
3. โรงเรียนจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวารสาร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และประชาชน	3.89	1.02
4. โรงเรียนจัดทำมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้บริการแก่คณะครู นักเรียน และประชาชน	4.07	1.01
รวม	3.95	1.28

จากตาราง 9 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดทำมีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แฟ้มข้อมูล หอกระจายข่าว อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อ
การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ประชาชน	3.95	1.10
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษาพยาบาล	4.46	0.74
3. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพแก่ประชาชน	3.39	1.19
4. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในท้องถิ่น	2.92	1.51
5. โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักเรียน	3.82	1.06
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนการอ่านหรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อมาให้บริการการสอนด้านการอ่านหนังสือแก่ประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา	3.33	1.38
7. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียน	4.38	0.82
รวม	3.75	1.25

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ข้อ 2 โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล ข้อ 5 โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักเรียน และข้อ 7 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชน เช่น กิจกรรมการเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา	3.77	1.15
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมกีฬา เช่น กีฬาสี กรีฑา กีฬาเพื่อความสันทัด	4.23	0.90
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการเล่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ	2.66	1.35
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเนื่องงานวันสำคัญอื่น ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่ วันรัฐธรรมนูญ	4.54	0.81
5. โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงานลอยกระทง สงกรานต์	3.80	1.18
6. โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่	4.23	0.94
7. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมถวายพระพร เช่น กิจกรรมวันเฉลิมพระชนมพรรษา	4.52	0.74
8. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ การเวียนเทียน	4.39	0.80
รวม	4.02	1.64

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการเล่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของหัวหน้าโครงการ

ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์โดยครูกับนักเรียนร่วมกันจัดทำ เช่น ร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน	4.51	0.72
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน	2.75	1.45
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน การแบ่งกลุ่มนักเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ	4.57	0.67
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาด เช่น จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ประกวตความสะอาดร่างกาย	4.79	0.41
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนำท้องถิ่น	3.30	1.20
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.52	0.79
7. โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้จักถนอมอาหาร เช่น การกวน การแช่แข็ง การดอง การตากแห้ง	4.08	0.76
8. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขัน การอ่านและแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร	3.64	1.00
9. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำสมาธิ เพื่อทำจิตใจให้สงบ	4.33	0.87

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
10. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการแสดงความกตัญญู เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันครู	4.64	0.68
11. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้ลูกหลานและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส	3.26	1.05
รวม	4.03	1.12

จากตาราง 12 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน ข้อ 5 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนำท้องถิ่น ข้อ 8 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขันการอ่านและการแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร และข้อ 11 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้ลูกหลานและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นระดับ แบบสำรวจ	3.08	1.16
2. โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน	4.03	0.91
3. โรงเรียนจัดให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	3.21	1.03
4. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมวันอาลาโรงเรียนเพื่อให้ความสำคัญกับ นักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน	3.79	1.20
รวม	3.53	1.14

จากตาราง 13 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษาก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน และข้อ 4 โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมวันอาลาโรงเรียนเพื่อให้ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเชิญชวนให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาที่อยู่อาศัย เช่น การประกวดบ้านสวย	2.67	1.17
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น	3.95	1.04
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีอนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พักรoadโดยสาร	4.25	0.85
4. โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นมีอุดมการณ์ในการพัฒนา	3.90	0.94
5. โรงเรียนร่วมกับบุคลากรในท้องถิ่นจัดทำสวนรุกขชาติเพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.36	1.23
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาเพื่อสร้างกลุ่มบ้านตัวอย่าง ให้บุคลากรในท้องถิ่นถือเป็นแบบอย่าง	2.61	1.26
รวม	3.46	1.24

จากตาราง 14 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น ข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีอนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พักผู้โดยสาร และข้อ 4 โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นมีอุดมการณ์การพัฒนา อยู่ในระดับมาก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำเพื่อให้เป็น ผู้มีอุดมการณ์ เสียสละและทำงานเพื่อสังคม เช่น การคัดเลือกผู้นำ การอบรมผู้นำ	3.15	1.22
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องผู้นำที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนดีเด่น โดยให้คณะกรรมการศึกษาและประชาชนได้มีส่วนร่วม	3.28	1.11
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมคัดเลือกบุคลากรตัวอย่างของท้องถิ่น ในด้านความประพฤติและคุณธรรม	3.10	1.22
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องคนดี เช่น เชิญมาพูดหรือแสดงผลงาน การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การประกาศทางหอกระจายข่าว	3.15	1.26
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์	3.97	1.02
รวม	3.33	1.07

จากตาราง 15 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จัก
คัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต
ชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 5 โรงเรียนจัดทำมี
กิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศ
เกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมาก

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการให้การศึกษแก่ประชาชน	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำแปลงเกษตรสาธิตเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน	3.15	1.35
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา	2.79	1.55
3. โรงเรียนจัดให้มีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตผลอื่น ๆ แก่ประชาชน เช่น ผัก ผลไม้ ไข่ไก่	2.75	1.50
4. โรงเรียนจัดให้มีการสาธิตขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักแก่ประชาชน หรือจัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ประชาชน	2.26	1.25
5. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่ประชาชน	2.56	1.30
รวม	2.70	1.42

จากตาราง 16 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แฟ้มข้อมูล หอกระจายข่าว	3.72	1.29
2. โรงเรียนจัดทำป้ายข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ	4.43	0.76
3. โรงเรียนจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวารสาร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และประชาชน	4.05	0.99
4. โรงเรียนจัดให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้บริการแก่คณะครู นักเรียน และประชาชน	4.33	0.85
รวม	4.13	1.51

จากตาราง 17 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แฟ้มข้อมูล หอกระจายข่าว อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ประชาชน	3.80	1.15
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล	4.52	0.72
3. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพแก่ประชาชน	3.26	1.29
4. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในท้องถิ่น	2.92	1.20
5. โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักเรียน	3.93	1.01
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนการอ่านหรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อมาให้บริการการสอนด้านการอ่านหนังสือแก่ประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา	2.98	1.27
7. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียน	4.28	0.82
รวม	3.67	1.08

จากตาราง 18 พบว่า หัวหน้าโครงการมีทักษะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวหน้าโครงการมีทักษะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ประชาชน ข้อ 2 โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล ข้อ 5 โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักเรียน และข้อ 7 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของหัวหน้าโครงการ ที่มีต่อ
การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม
และประเพณีในท้องถิ่น ร้อยภาพรวมและรายชื่อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น	หัวหน้าโครงการ	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะ สังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา	3.52	1.26
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมกีฬา เช่น กีฬาสี กรีฑา กีฬาเพื่อ ความสัมพันธ์	4.30	0.82
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการละเล่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ	2.59	1.44
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญอื่น ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่ วันรัฐธรรมนูญ	4.51	0.62
5. โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงาน ลอยกระทง สงกรานต์	3.79	1.13
6. โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่	4.26	0.73
7. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมถวายพระพร เช่น กิจกรรมวันเฉลิม- พระชนมพรรษา	4.64	0.61
8. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ การเวียนเทียน	4.31	0.81
รวม	3.99	1.15

จากตาราง 19 พบว่า หัวข้อโครงการมีทิศทางการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

หัวข้อโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา และข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีการละเล่นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์โดยครูกับนักเรียนร่วมกันจัดทำ เช่น ร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน	4.08	0.88
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน	2.35	1.38
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน การแบ่งกลุ่มนักเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ	4.18	0.98
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาด เช่น จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ประกวตความสะอาดร่างกาย	4.49	0.84
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนำท้องถิ่น	3.02	1.24
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.40	0.84
7. โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้จักถนอมอาหาร เช่น การกวน การแช่แข็ง การดอง การตากแห้ง	3.85	0.88
8. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขัน การอ่านและแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร	3.39	1.09
9. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำสมาธิ เพื่อทำจิตใจให้สงบ	4.05	0.94

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
10.โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการแสดงความกตัญญู เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันครู	4.49	0.73
11.โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้ลูกหลานและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส	2.90	1.18
รวม	3.75	1.23

จากตาราง 20 พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า

ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน ข้อ 5 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมในท้องถิ่น ข้อ 8 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขันการอ่านและแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร และข้อ 11 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้ลูกหลานและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยใช้แบบสำรวจ	2.95	1.18
2. โรงเรียนจัดทำมีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน	3.74	1.16
3. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.09	1.11
4. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมวันอาลาโรงเรียนเพื่อให้ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน	3.59	1.34
รวม	3.34	1.24

จากตาราง 21 พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเชิญชวนให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันพัฒนา ที่อยู่อาศัย เช่น การประกวดบ้านสวย	2.52	1.23
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น	3.80	1.03
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พักผู้โดยสาร	3.79	1.06
4. โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากร ในท้องถิ่นมีอุดมการณ์ในการพัฒนา	3.55	1.22
5. โรงเรียนร่วมกับบุคลากรในท้องถิ่นจัดทำสวนรุกขชาติเพื่อใช้เป็น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	2.96	1.31
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาเพื่อสร้างกลุ่มบ้านตัวอย่าง ให้บุคลากร ในท้องถิ่นถือเป็นแบบอย่าง	2.40	1.24
รวม	3.17	1.31

จากตาราง 22 พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากร
ในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น และข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีอนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่פקผู้โดยสาร อยู่ในระดับมาก

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำเพื่อให้เป็น ผู้มีอุดมการณ์ เสียสละและทำงานเพื่อสังคม เช่น การคัดเลือกผู้นำ การอบรมผู้นำ	2.98	1.30
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องผู้นำที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนดีเด่น โดยให้คณะกรรมการศึกษาและประชาชนได้มีส่วนร่วม	2.89	1.28
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมคัดเลือกบุคลากรตัวอย่างของท้องถิ่น ในด้านความประพฤติและคุณธรรม	2.81	1.30
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องคนดี เช่น เชิญมาพูดหรือแสดงผลงาน การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การประกาศทางหอกระจายข่าว	2.94	1.33
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์	3.57	1.29
รวม	3.04	1.32

จากตาราง 23 พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและ
พัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงาน
ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำแปลงเกษตรสาธิตเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน	2.91	1.35
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา	2.86	1.53
3. โรงเรียนจัดให้มีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตผลอื่น ๆ แก่ประชาชน เช่น ผัก ผลไม้ ไข่ไก่	2.48	1.32
4. โรงเรียนจัดให้มีการสาธิตขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักแก่ประชาชน หรือ จัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ประชาชน	2.33	1.39
5. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมแนะแนวอาชีพโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่ประชาชน	2.45	1.37
รวม	2.61	1.41

จากตาราง 24 พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษา
แก่ประชาชน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แผงข้อมูล หอกระจายข่าว	3.18	1.42
2. โรงเรียนจัดทำป้ายข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ	4.27	0.95
3. โรงเรียนจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวารสาร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และประชาชน	3.78	1.10
4. โรงเรียนจัดให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้บริการแก่คณะครู นักเรียน และประชาชน	3.99	1.07
รวม	3.81	1.20

จากตาราง 25 พบว่า ครูผู้สอนมีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แผงข้อมูล หอกระจายข่าว อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ประชาชน	3.44	1.24
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล	4.30	0.84
3. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพแก่ประชาชน	2.79	1.27
4. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในท้องถิ่น	2.63	1.40
5. โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักเรียน	3.39	1.14
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนการอ่านหรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อมาให้บริการการสอนด้านการอ่านหนังสือแก่ประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา	2.76	1.36
7. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียน	4.02	0.93
รวม	3.33	1.33

จากตาราง 26 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ครูผู้สอนมีทักษะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การรณรงค์ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล และข้อ 7 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทักษะของครูผู้สอน ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น	ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะ สังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา	3.10	1.31
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมกีฬา เช่น กีฬาสี กรีฑา กีฬาเพื่อ ความสัมพันธ์	4.17	0.88
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการละเล่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ	2.34	1.32
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญอื่น ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่ วันรัฐธรรมนูญ	4.44	0.75
5. โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงาน ลอยกระทง สงกรานต์	3.57	1.25
6. โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่	4.01	0.91
7. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมถวายพระพร เช่น กิจกรรมวันเฉลิม- พระชนมพรรษา	4.48	0.86
8. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทักทายดักบาตร การฟังเทศน์ การเวียนเทียน	4.36	0.90
รวม	3.81	1.26

จากตาราง 27 พบว่า ครูผู้สอนมีทักษะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนนันทนาการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา ข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการละเล่นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ และข้อ 5 โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงานลอยกระทง สงกรานต์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการการศึกษา
ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์โดยครูกับนักเรียนร่วมกันจัดทำ เช่น ร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน	4.31	0.85
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน	2.80	1.50
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน การแบ่งกลุ่มนักเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ	4.54	0.60
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาด เช่น จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ประกวดความสะอาดร่างกาย	4.53	0.65
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนำท้องถิ่น	3.28	1.29
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	4.35	0.91
7. โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้จักถนอมอาหาร เช่น การกวน การแช่แข็ง การดอง การตากแห้ง	3.87	1.13
8. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขัน การอ่านและแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร	3.59	1.03
9. โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำสมาธิ เพื่อทำจิตใจให้สงบ	4.02	1.04

ตาราง 28 (ต่อ)

ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
10. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการแสดงความกตัญญู เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันครู	4.50	0.68
11. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้อุทิศเวลาและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส	3.31	1.31
รวม	3.92	1.26

จากตาราง 28 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารให้มาให้บริการรับฝากเงิน ข้อ 5 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมนำท้องถิ่น ข้อ 8 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขันการอ่านและแต่งคำประพันธ์ จัดการแสดงละคร และข้อ 11 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโสเพื่อให้อุทิศเวลาและประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นโดยวิธีแบบสำรวจ	3.14	1.24
2. โรงเรียนจัดทำมีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน	3.80	1.14
3. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.23	1.22
4. โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมวันอาลาโรงเรียนเพื่อให้ความสำคัญกับนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน	3.62	1.31
รวม	3.45	1.21

จากตาราง 29 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนจัดทำมีการประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน อยู่ในระดับมาก

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเชิญชวนให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาที่อยู่อาศัย เช่น การประกวดบ้านสวย	2.79	1.42
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อให้ความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น	3.71	1.15
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีอนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พักผู้โดยสาร	4.07	0.98
4. โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นมีอุดมการณ์ในการพัฒนา	3.78	1.08
5. โรงเรียนร่วมกับบุคลากรในท้องถิ่นจัดทำสวนรุกขชาติเพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.21	1.37
6. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาเพื่อสร้างกลุ่มบ้านตัวอย่าง ให้บุคลากรในท้องถิ่นถือเป็นแบบอย่าง	2.91	1.40
รวม	3.41	1.31

จากตาราง 30 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานีอนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พักผู้โดยสาร และข้อ 4 โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญและคติพจน์เกี่ยวกับการส่งเสริมให้บุคลากรในท้องถิ่นมีอุดมการณ์ในการพัฒนา อยู่ในระดับมาก

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำเพื่อให้เป็นผู้มีอุดมการณ์ เสียสละและทำงานเพื่อสังคม เช่น การคัดเลือกผู้นำ การอบรมผู้นำ	3.20	1.41
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องผู้นำที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนดีเด่น โดยให้คณะกรรมการศึกษาและประชาชนได้มีส่วนร่วม	3.20	1.35
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมคัดเลือกบุคลากรตัวอย่างของท้องถิ่นในด้านความประพฤติและคุณธรรม	3.23	1.35
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องคนดี เช่น เชิญมาพูดหรือแสดงผลงาน การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การประกาศทางหอกระจายข่าว	3.25	1.31
5. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์	3.69	1.16
รวม	3.31	1.32

จากตาราง 31 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษากับประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการให้การศึกษากับประชาชน	ผู้บริหารโรงเรียน	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำแปลงเกษตรสาธิตเพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน	3.03	1.41
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา	2.98	1.57
3. โรงเรียนจัดให้มีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตผลอื่น ๆ แก่ประชาชน เช่น พัก ผลไม้ ไข่ไก่	2.76	1.48
4. โรงเรียนจัดให้มีการสาธิตขั้นตอนการทำนุ้ยหมักแก่ประชาชน หรือจัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ประชาชน	2.57	1.37
5. โรงเรียนจัดให้มีการกิจกรรมแนะนำอาชีพโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่ประชาชน	2.85	1.48
รวม	2.84	1.46

จากตาราง 32 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการให้การศึกษากับประชาชน โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดทำมีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แฟ้มข้อมูล หอกระจายข่าว	3.60	1.30
2. โรงเรียนจัดทำป้ายข่าว เหตุการณ์และวันสำคัญ	4.20	0.86
3. โรงเรียนจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวารสาร เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนแก่ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และประชาชน	4.02	0.91
4. โรงเรียนจัดทำมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้บริการแก่คณะครู นักเรียน และประชาชน	4.07	1.08
รวม	3.97	1.07

จากตาราง 33 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนนโนนศิครังการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดทำมีศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แฟ้มข้อมูล หอกระจายข่าว อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุดเพื่อให้บริการแก่ประชาชน	3.67	1.17
2. โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล	4.37	0.79
3. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพแก่ประชาชน	2.96	1.36
4. โรงเรียนติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในท้องถิ่น	2.96	1.53
5. โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักเรียน	3.67	1.17
6. โรงเรียนจัดทำกิจกรรมการสอนการอ่านหรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อมาให้บริการการสอนด้านการอ่านหนังสือแก่ประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา	3.12	1.35
7. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียน	4.20	0.90
รวม	3.56	1.30

จากตาราง 34 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทักษะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

คณะกรรมการศึกษามีทักษะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อ 2 โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและประชาชน เช่น การตรวจสุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การรักษายาบาล และข้อ 7 โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าเยี่ยมชมโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษา ที่มีต่อ
การปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม
และประเพณีท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายข้อ

ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	คณะกรรมการศึกษา	
	$\bar{X}$	S.D.
1. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะ สังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา	3.49	1.24
2. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมกีฬา เช่น กีฬาสี่ กรีฑา กีฬาเพื่อ ความสัมพันธ์	4.24	0.84
3. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการละเล่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ	3.04	1.36
4. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญอื่น ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่ วันรัฐธรรมนูญ	4.39	0.82
5. โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงาน ลอยกระทง สงกรานต์	3.72	1.22
6. โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่	4.12	0.98
7. โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมถวายพระพร เช่น กิจกรรมวันเฉลิม- พระชนมพรรษา	4.32	0.88
8. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ การเวียนเทียน	4.34	0.88
รวม	3.96	1.15

จากตาราง 35 พบว่า คณะกรรมการศึกษามีทัศนะต่อการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ร้อยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นข้อ 1 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา ข้อ 3 โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการละเล่นการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ และข้อ 5 โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงานลอยกระทง สงกรานต์ อยู่ในระดับปานกลาง

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัย สรุปวิธีการศึกษาค้นคว้า และผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียน ในโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และ คณะกรรมการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2536 จำนวน

2,274 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้ตารางของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) การคัดเลือกใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

2. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ต (Likert) เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 51 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 8 ด้าน จำนวน 50 ข้อ คือ ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน 11 ข้อ ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 4 ข้อ ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น 6 ข้อ ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ 5 ข้อ ด้านการให้การศึกษากับประชาชน 5 ข้อ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร 4 ข้อ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน 7 ข้อ และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น 8 ข้อ

3. วิธีการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

2. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงแก่หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ผากส่งแบบสอบถามแก่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผ่านสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งเป็นผู้ประสานงานให้
4. เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
โดยขอความร่วมมือให้โรงเรียนต่าง ๆ ส่งแบบสอบถามคืนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ตามกำหนด
5. ติดตามแบบสอบถามบางโรงเรียนที่ส่งช้ากว่ากำหนด เพื่อให้ได้แบบสอบถาม
มากที่สุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา แยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์
ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา
ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. วิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียน
ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการ
ศึกษา โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package
for Social Sciences) วิเคราะห์หาค่าต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 หาค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามเป็นรายข้อและรายด้าน
 - 2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวัดการกระจายของคะแนน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้
โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา
มีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้ คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้าน การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณี ในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

2. หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้าน การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต ชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการปรับปรุง โรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับ ปานกลาง

4. คณะกรรมการศึกษามีทัศนะว่า โรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน ในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานตามโครงการ อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยการปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้าน การปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร และ ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี ในท้องถิ่น ส่วนการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จำเริญ พรหมมาศ (2535 : 126) ที่ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แล้วพบว่า โดยภาพรวมทุกด้าน ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์หัวหน้าโครงการ มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่า

1. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งผู้บริหารโรงเรียน

หัวหน้าโครงการ และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกียรติ หิรัญกาญจน์ (2534 : 95) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แล้วพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จำเริญ พรหมมาศ (2535 : 159) ที่ศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แล้วพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์หัวหน้าโครงการมีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะวัตถุประสงค์ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมพื้นฐานที่โรงเรียนปฏิบัติเป็นประจำอยู่แล้ว เช่น กิจกรรมทำความสะอาด และประกอบด้วยกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนได้มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง คือ กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมการประกอบอาหารกลางวัน ซึ่งทั้ง 3 กิจกรรมนี้ โรงเรียนได้รับการนิเทศติดตาม

ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับกิจกรรมทั้ง 3 เป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงทำให้ผู้บริหารและคณะครูให้ความสนใจและ ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างจริงจัง จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีผลทำให้โรงเรียนมีการปฏิบัติงาน ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนมีทัศนะว่า โรงเรียน ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมเสนอแนะด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียน การสอนบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมการประกอบอาหารกลางวัน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย เป็นกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ครูผู้สอนอาจมองว่า โรงเรียน สามารถดำเนินการให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติเพียงบางส่วนเท่านั้น นักเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง หรือในบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมการถนอมอาหาร และกิจกรรม อนุรักษ์วรรณคดีไทย เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนมีการปฏิบัติเป็นระยะ หรือเป็นช่วงเวลา โรงเรียนไม่ได้มีการปฏิบัติเป็นประจำ จึงมีความเป็นไปได้ที่ครูผู้สอนจะมีทัศนะว่า โรงเรียน มีการปฏิบัติงานตามโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่าโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจตน์ รอดกล (2535 : 9) ที่ศึกษา การปฏิบัติงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท โรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี แล้วพบว่า ชำราชการครูและคณะกรรมการหมู่บ้านมีทัศนะว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการอยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ประกอบด้วยกิจกรรมที่ผู้บริหารและคณะครูต้องต้องประสานงาน กับผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา ประชาชน เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือร่วม ประชุมปรึกษาหารือ จึงทำให้ผู้บริหารและคณะครูซึ่งมีภารกิจหลักในการบริหารงานโรงเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้มากนัก และบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ เป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารและคณะครูจะต้องออกไปนอกสถานศึกษา ต้องใช้เวลาในการเดินทางไปพบปะเยี่ยมเยียน พูดคุย ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ทั้งผู้บริหารและคณะครูจะหาเวลา

ในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวได้ไม่มากนัก จากเหตุผลดังกล่าวเป็นผลทำให้โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

3. ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสรี สุวรรณประเสริฐ (2533 : 150) ที่ศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการและนอกโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา แล้วพบว่า การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจให้เกิดความตระหนักและยอมรับความจำเป็นในการพัฒนาชุมชนโดยการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง เพราะกิจกรรมด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจและความเสียสละจากบุคลากรในท้องถิ่นสละเวลามาร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมเชิญชวนให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันพัฒนาที่อยู่อาศัย กิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น กิจกรรมพัฒนาเพื่อสร้างกลุ่มบ้านตัวอย่าง กิจกรรมจัดทำสวนรุกขชาติเพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ บุคลากรในท้องถิ่นจึงมีบทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานด้านนี้ แต่บุคลากรในท้องถิ่นเป็นบุคคลภายนอก ซึ่งมีการปฏิบัติงานมาหาเลี้ยงชีพ จะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนได้บางครั้งโอกาสเท่านั้น ผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการตระหนักถึงความจำเป็นดังกล่าว จึงจัดกิจกรรมเชิญชวนบุคลากรในท้องถิ่นมาร่วมงานในโอกาสสำคัญ ๆ เท่านั้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงมีผลทำให้โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

4. ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จาเรญ พรหมมาศ (2535 : 162) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการคัดเลือกผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสรี สุวรรณประเสริฐ (2535 : 150) ที่พบว่า การปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนด้านการคัดเลือกผู้นำให้ได้ผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณสมบัติของนักพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่างานด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ เป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลในทุกระดับของชุมชน การจัดกิจกรรมดังกล่าว โรงเรียนต้องใช้ความระมัดระวัง เพราะอาจ

เกิดผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ หากการคัดเลือกและยกย่องผู้นำขาดข้อมูล และการพิจารณาอย่างยุติธรรม หรือประชาชนไม่ยอมรับผลการคัดเลือกนั้น ๆ นอกจากนี้ การปฏิบัติงานด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ ประกอบด้วยกิจกรรมย่อยที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือก พัฒนา ยกย่อง ผู้นำดีเด่น บุคลากรดีเด่น การปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวโรงเรียนจะต้องมอบรางวัล ซึ่งอาจจะเป็นโล่หรือใบประกาศเกียรติคุณบัตร หรือสิ่งอื่น ๆ ให้กับบุคคลที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งโรงเรียนจะต้องหาช่วงโอกาสที่สำคัญ ๆ หรือจัดพิธีมอบรางวัล โรงเรียนจะต้องเตรียมการ ต้องใช้งบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการค่อนข้างสูง จากเหตุผลดังกล่าว เป็นผลทำให้โรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำได้ในระดับมาก

5. ด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชน ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสรี สุวรรณประเสริฐ (2530 : 150) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติกิจกรรมด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในและนอกระบบโรงเรียนในด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจตน์ รอดกล (2535 : 97) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบ อยู่ในระดับปานกลาง เพราะกิจกรรมตามข้อเสนอแนะในการให้การศึกษาแก่ประชาชนหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมจัดทำแปลงเกษตรสาธิต กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการส่วนใหญ่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากสภาพพื้นที่ตั้งโรงเรียนเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำเค็มท่วมถึง ประกอบกับประชาชนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรมดังกล่าวนัก เนื่องจากจังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ประชาชนจึงหันไปสนใจงานด้านอุตสาหกรรมมากกว่าการเกษตร จากเหตุผลดังกล่าว มีผลทำให้โรงเรียนมีการปฏิบัติงานด้านการให้การศึกษาแก่ประชาชนอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

6. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจตน์ รอดกล (2535 : 96) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิด

ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528 : 77) ที่ว่า โรงเรียนประถมศึกษา ควรเป็นศูนย์กลางในการบริการข่าวสาร ศูนย์กลางของการรวบรวมข้อมูลที่ต้องการของชุมชน เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับความรู้ด้านต่าง ๆ การบริการข่าวสารที่โรงเรียนควรจัดทำ คือ การจัดทำหนังสือพิมพ์แผ่น เสนอข่าวชุมชน ข่าวการพัฒนา และสอดคล้องกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน (2529 : 3 - 4) กล่าวว่า การให้บริการข่าวสารข้อมูล เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตประจำวันที่จะปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะ กิจกรรมด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร เช่น การจัดศูนย์บริการข่าวสารเพื่อให้บริการแก่ประชาชนเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ซึ่งเป็นงานหนึ่งในขอบข่ายของงานธุรการและการเงิน และกิจกรรมด้านการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ หรือวารสารเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งโรงเรียนจะต้องเสนอข่าว เหตุการณ์ และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดปี นอกจากนี้กิจกรรมการจัดทำป้ายข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับงานวิชาการโรงเรียนที่คณะครูทุกคนจะต้องดำเนินการเป็นงานประจำอยู่แล้ว เมื่อกิจกรรมด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสารไปสอดคล้องกับงานบริหารโรงเรียนทั้ง 3 งาน ดังกล่าวแล้ว จึงมีความเป็นไปได้ที่โรงเรียนจะปฏิบัติงานในด้านนี้อยู่ในระดับมาก

7. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จาเรญ พรหมมาศ (2535 : 167) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นศูนย์ประสานงานอยู่ระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจตน์ รอดกล (2535 : 97) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงานอยู่ระดับปานกลาง งานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน เป็นงานที่ต้องประสานงานกับบุคคลหลายฝ่าย เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หน่วยงานราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ โรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน

อื่น ๆ จึงมีข้อจำกัดด้านเรื่องเวลา และตัวบุคคลที่จะประสานงาน ซึ่งก็คือครูนั่นเอง ครูต้องทำการสอนไม่มีเวลาที่จะไปติดต่อดูประสานงานได้อย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมเพื่อสนองวัตถุประสงค์ในด้านนี้จึงปฏิบัติได้ในระดับปานกลางเท่านั้น

8. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น ทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่า โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เจตน์ รอดกล (2535 : 93) ที่พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เหตุผลที่โรงเรียนปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องมาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ทำให้โรงเรียนเปิดสถานศึกษาเป็นสถานที่ออกกำลังกาย โดยให้นักเรียนได้ออกกำลังกายกลางแจ้งทุกวันอย่างน้อยวันละครึ่งชั่วโมง และทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการได้ถือปฏิบัติตามนโยบายมาโดยตลอด นอกจากนี้กิจกรรมด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น เช่น กิจกรรมถวายพระพร กิจกรรมทางศาสนา และกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการจะต้องถือปฏิบัติอย่างจริงจังและรายงานผลการปฏิบัติให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบทุกครั้งจึงเป็นผลทำให้การปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการ ครูผู้สอน และคณะกรรมการศึกษา มีทัศนะว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายชื่อแล้ว เห็นสมควรให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการปฏิบัติงานดังนี้

1. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนและให้ความสนใจต่อการจัดกิจกรรม

การอบรมครูพี่เลี้ยงในโรงเรียน โดยอาจมอบหมายให้ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ได้จัดทำให้บริการการอบรมครูพี่เลี้ยงแก่นักเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์และกระตุ้นให้นักเรียน

เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการประหยัดและเก็บออม

2. ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมกับคณะครูและคณะกรรมการศึกษาสำรวจ

สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น โดยจัดทำแบบสำรวจ และเก็บไว้เป็นข้อมูลของโรงเรียน

3. ด้านการพัฒนาศูนย์กลางการเงินท้องถิ่น

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดกิจกรรมและ เชิญชวนบุคลากรในท้องถิ่นร่วมมือกัน

พัฒนาที่อยู่อาศัย

4. ด้านการให้การศึกษากับประชาชน

4.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมการแนะแนวอาชีพแก่ประชาชนและ

เปิดบริการการสอนด้านวิชาชีพต่าง ๆ แก่ประชาชนตามความสนใจ

5. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน

5.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ

เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในท้องถิ่น

6. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม

และประเพณีในท้องถิ่น

6.1 ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

เพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพปัญหาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต

ชนบท ของโรงเรียนในโครงการการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท เพื่อทราบสภาพปัญหา

ในการปฏิบัติงานตามโครงการ

2. ควรศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ผู้ปกครอง นักเรียน

3. ควรศึกษาทัศนะของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ถึงบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติกิจกรรมในโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษม น้อยสาละ. การศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534. อัดสำเนา.
- การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงาน. ปรากฏการณ์ 35. สมุทรปราการ : เดชกมลออฟเซต, 2535.
- การฝึกหัดครู, กรม. คู่มือดำเนินงานการฝึกหัดครูเพื่อพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เพชรสยามการพิมพ์, 2525.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. แผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530 - 2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
- เกียรติ หิรัญกาญจน์. การศึกษาการปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปรินต์งานพิมพ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2535.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2528.
- _____. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวการพิมพ์, 2527.

- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. กรุงเทพฯ : โครงการ กศ.พช. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526. อัดสำเนา.
- _____. คู่มือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ม.ป.ป.
- _____. คู่มือแนวการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2531.
- _____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- _____. รายงานประเมินโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ปีงบประมาณ 2530 - 2531. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2532. อัดสำเนา.
- _____. รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529. อัดสำเนา.
- _____. รายงานผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ปีงบประมาณ 2535. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- _____. รายงานผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ปีงบประมาณ 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- _____. รายงานผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. สมุทรปราการ : ม.ป.ท., 2536. อัดสำเนา.
- _____. โรงเรียนกับการพัฒนาชนบท โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.). กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2529.
- _____. สรุปผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน ปีงบประมาณ 2526 - 2529. กรุงเทพฯ : กราฟิคอาร์ต, 2529.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.. สรุปผลการสัมมนาการดำเนินงาน
โครงการ กศ.พช. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์อักษรไทย, 2530.

..... . เอกสารแนะนำโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน
(กศ.พช.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2529.

คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529). กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2525.

..... . แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูนิเด้โปรดักชั่น, 2530.

..... . แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2536).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยูนิเด้โปรดักชั่น, 2535.

เจตน์ รอดกล. การศึกษาการปฏิบัติงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

จำเริญ พรหมมาศ. การศึกษาการปฏิบัติงานโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขต
ชนบท ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครศรีธรรมราช. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สงขลา, 2535. อัดสำเนา.

จิรวัดน์ นิเจนตร. การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2528.

ชวน หลีกภัย. "ข้อคิดจาก ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ," เอกสารแนะนำ
โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน (กศ.พช.). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2527.

โชติ บุญทน. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษา
ในการจัดบริการการศึกษานอกระบบโรงเรียนในจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
อัดสำเนา.

ด้วน ชาวหนู. "บทบาทของโรงเรียนในการพัฒนาชนบท," วารสารพัฒนาชุมชน.

22(5) : 37 - 46 ; พฤษภาคม 2526.

บุญทัน สุขกลาง. การจัดกิจกรรมในโรงเรียนโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท (กศ.พช.) ตามทัศนะของข้าราชการครูและนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

ประจวบ คล้ายเจียม. คู่มือศึกษา - สอนวิชาหลักและวิธีพัฒนาชุมชน. ม.ป.ป. : อัดสำเนา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. การบริหารและนโยบายการพัฒนาชนบทของกระทรวงศึกษาธิการ (ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก. พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

วิสุทธิ ราตรี. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

ศิรินา กระสาทอง. การรับรู้บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพื้นที่ยากจน เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. การบริหารหลักสูตร พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.

- สมพงษ์ แสงศรี. การศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพื้นฐาน ของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน ประจำปีงบประมาณ 2526. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- สวัสดี อุดมโรจน์. โครงการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท มพข. กรุงเทพฯ : พีระ พัฒนา, 2527.
- สะอาด พองอินทร์. บทบาทในการพัฒนาชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนตามการรับรู้ของครูและผู้บริหารการศึกษา ในเขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.
- สุรางค์ ชูสิงห์. การศึกษาทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูและผู้นำท้องถิ่นต่อบทบาทของโรงเรียนประถมศึกษาในการพัฒนาชนบท ตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนจังหวัดนครสวรรค์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- เสรี สุวรรณประเสริฐ. การศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการและนอกโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2533. อัดสำเนา.
- อลงกต วรกี. "การพัฒนาชนบทในประเทศไทย," วารสารเทศบาล. 87(8) : 31 - 33 ; สิงหาคม 2535.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610 ; 1970.

Thigpin, Esrol G. "A Comparative Study of the Community Service Function of Community Colleges and Community Schools in Tennessees," Dissertation Abstracts International. 42(2) : 1980.

Vella, Jan Kathryn. "Community Education for Self - Reliant Development," Dissertation Abstracts International. 40(1) : 26 - 77 S ; 1979.

ภาคผนวก

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/0586

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร ถ. สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

9 กุมภาพันธ์ 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาววีรวรรณ สิงห์ทอง เป็นนิสิตปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสด ประธาน

รองศาสตราจารย์ทวีบุรณ์ หอมเย็น กรรมการ

สิ่งที่นิติกรขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการ
ทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร ถ. สุขุมวิท 23

กรุงเทพฯ 10110

7 มกราคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาววีรวรรณ สิงห์ทอง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ศึกษาการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท
ของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสน ประธาน

รองศาสตราจารย์ทวิมรรณ หอมเย็น กรรมการ

สิ่งที่นิติกรขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

รายชื่อโรงเรียนที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out)

ประกอบด้วย

- 2.1.1 โรงเรียนคลองหลวงศุภนัย สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.2 โรงเรียนวัดคู่สร้าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.3 โรงเรียนคลองบางปิ้ง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
เมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.4 โรงเรียนคลองแสนสุข สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
เมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.5 โรงเรียนคลองปลัดเปรียง สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.6 โรงเรียนทเวะคลองตรง สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.7 โรงเรียนวัดบางหัวเสือ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.8 โรงเรียนวัดราชรังสรรค์ สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.9 โรงเรียนตลาดปากคลองเจ้า สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ
- 2.1.10 โรงเรียนวัดนิมยตรา สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ

แบบสอบถามการปฏิบัติงานตามโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท

คำชี้แจง

การสอบถามในครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

แบบสอบถามนี้ มี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1

เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่อง () ตามสถานภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อ 1. สถานภาพของท่าน

- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () หัวหน้าโครงการ
- () ครูผู้สอน
- () กรรมการศึกษา

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับการปฏิบัติ ซึ่งพิจารณาจากการปฏิบัติกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ โดยเทียบค่าน้ำหนักการประเมินเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	5	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	1	คะแนน

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	1. ด้านการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน					
1	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมสหกรณ์ โดยครูกับนักเรียนร่วมกันจัดทำ เช่น ร้านค้าสหกรณ์โรงเรียน					
2	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการออมทรัพย์ เพื่อให้นักเรียนรู้จักเก็บออม เช่น การติดต่อเจ้าหน้าที่จากธนาคารมาให้บริการรับฝากเงิน					
3	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น การเลือกตั้งคณะกรรมการนักเรียน การแบ่งกลุ่ม-นักเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ					
4	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมทำความสะอาด เช่น จัดนักเรียนผลัดเปลี่ยนเป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ประกวทำความสะอาดร่างกาย					
5	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการประกอบอาหารตามสภาพท้องถิ่น เช่น เชิญวิทยากรมาสาธิตการประกอบอาหาร จัดประกวดหรือแสดงอาหารที่นิยมในท้องถิ่น					
6	โรงเรียนจัดให้มีการประกอบอาหารกลางวัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ					
7	โรงเรียนสอนนักเรียนให้รู้จักการถนอมอาหาร เช่น การกวน การแช่แข็ง การดอง การตากแห้ง					
8	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมอนุรักษ์วรรณคดีไทย เช่น จัดสัปดาห์แข่งขันการอ่าน แต่งคำประพันธ์ และจัดการแสดงละคร ...					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9	โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้ฝึกทำสมาธิ เพื่อทำจิตใจให้สงบ					
10	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการแสดงความกตัญญู เช่น วันไหว้ครู วันแม่ วันครู					
11	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับผู้อาวุโส เพื่อให้ลูกหลาน และประชาชนได้เห็นความสำคัญของผู้อาวุโส					
2. <u>ด้านการสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ</u>						
12	โรงเรียนสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของ ท้องถิ่นโดยใช้แบบสำรวจ					
13	โรงเรียนจัดให้มีการประชุมครู ผู้ปกครอง และ คณะกรรมการศึกษา ก่อนเปิดหรือปิดภาคเรียน					
14	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
15	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมวันอาลาโรงเรียน เพื่อให้ความ สำคัญกับนักเรียนที่เรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน					
3. <u>ด้านการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น</u>						
16	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเชิญชวนให้บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกัน พัฒนาที่อยู่อาศัย เช่น การประกวดบ้านสวย					
17	โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อให้ความรู้ ด้านสาธารณสุขมูลฐานแก่บุคลากรในท้องถิ่น					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมวันพัฒนาท้องถิ่น เช่น พัฒนาวัด โรงเรียน สถานอนามัย สวนสาธารณะ ถนน ที่พักผู้โดยสาร					
19	โรงเรียนจัดทำป้ายคำขวัญ และคติพจน์ เกี่ยวกับการส่งเสริม ให้บุคลากรในท้องถิ่นมีอุดมการณ์ในการพัฒนา					
20	โรงเรียนร่วมกับบุคลากรในท้องถิ่นจัดทำสวนรุกขชาติ เพื่อใช้ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ					
21	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมพัฒนาเพื่อสร้างกลุ่มบ้านตัวอย่าง ให้บุคลากรในท้องถิ่นถือเป็นแบบอย่าง					
4. <u>ด้านการรู้จักคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ</u>						
22	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมการคัดเลือกและพัฒนาผู้นำ เพื่อให้ เป็นผู้มีอุดมการณ์ เสียสละ และทำงานเพื่อสังคม เช่น การคัดเลือกผู้นำ การอบรมผู้นำ					
23	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมยกย่องผู้นำที่ปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน ดีเด่น โดยให้คณะกรรมการศึกษาและประชาชนได้มีส่วนร่วม					
24	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมคัดเลือกบุคลากรตัวอย่างของท้องถิ่น ในด้านความประพฤติและคุณธรรม					
25	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมยกย่องคนดี เช่น เชิญมาพูด หรือ แสดงผลงาน การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การประกาศทาง หอกระจายข่าว					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมยกย่องกลุ่มนักเรียนตัวอย่าง เช่น การประกาศทางหอกระจายข่าว การมอบใบประกาศเกียรติคุณ การชมเชยทางวารสารหรือสิ่งพิมพ์					
	<u>5. ด้านการให้การศึกษากับประชาชน</u>					
27	โรงเรียนจัดทำแปลงเกษตรสาธิต เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน					
28	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู เลี้ยงกิ้ง เลี้ยงปลา					
29	โรงเรียนจัดทำมีการจำหน่ายผลิตผลทางการเกษตรและผลิตผลอื่น ๆ แก่ประชาชน เช่น ผัก ผลไม้ ไข่ไก่					
30	โรงเรียนจัดทำมีการสาธิตขั้นตอนการทำนุ้ยหมักแก่ประชาชน หรือจัดทำเอกสารเผยแพร่แก่ประชาชน					
31	โรงเรียนจัดทำมีกิจกรรมแนะนำอาชีพโดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ มาให้ความรู้แก่ประชาชน					
	<u>6. ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งข่าวสาร</u>					
32	โรงเรียนจัดทำมีศูนย์บริการข่าวสาร เพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่น แผงข้อมูล หอกระจายข่าว					
33	โรงเรียนจัดทำป้ายข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34	โรงเรียนจัดทำเอกสาร สิ่งพิมพ์หรือวารสาร เพื่อให้ข้อมูล ข่าวสารและความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียนแก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการศึกษา และประชาชน					
35	โรงเรียนจัดให้มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ เพื่อให้บริการแก่คณะครู นักเรียน และประชาชน					
7. <u>ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ประสานงาน</u>						
36	จัดโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิชาการ เช่น จัดบริการห้องสมุด เพื่อให้บริการแก่ประชาชน					
37	โรงเรียนประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เพื่อจัดบริการ ด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน และประชาชน เช่น การตรวจ สุขภาพ การตรวจรักษาฟัน การให้ภูมิคุ้มกันโรค การให้การ รักษาพยาบาล					
38	โรงเรียนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริม การฝึกอาชีพแก่ประชาชน					
39	โรงเรียนติดต่อประสานงานกับผู้นำท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น เพื่อจัดตั้งกองทุนสวัสดิการในท้องถิ่น					
40	โรงเรียนจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ และแสดงผลงานของ นักเรียน					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
41	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการสอนการอ่าน หรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อมาให้บริการการสอนด้านการอ่านหนังสือแก่ประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา					
42	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ประชาชน คณะกรรมการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าเยี่ยมชมโรงเรียน					
	8. <u>ด้านการปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นศูนย์ส่งเสริมกีฬานันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีในท้องถิ่น</u>					
43	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการ เพื่อสร้างความบันเทิงให้แก่ประชาชน เช่น กิจกรรมการละเล่นพื้นเมือง กิจกรรมการพบปะสังสรรค์ การจัดทัศนศึกษา					
44	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมกีฬา เช่น กีฬาสี กรีฑา กีฬาเพื่อความสามัคคี					
45	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมการละเล่น การฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน เช่น การแข่งเรือ					
46	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญอื่น ๆ เช่น วันเด็ก วันแม่ วันรัฐธรรมนูญ					
47	โรงเรียนร่วมกับชุมชนจัดกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย เช่น จัดงานลอยกระทง สงกรานต์					
48	โรงเรียนให้บริการแก่ชุมชนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่					

ข้อ	การปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
49	โรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมถวายพระพร เช่น กิจกรรม วันเฉลิมพระชนมพรรษา					
50	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา เช่น การทำบุญตักบาตร การฟังเทศน์ การเวียนเทียน					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาววรัววรรณ สิงห์ทอง

เกิดวันที่ 24 กรกฎาคม พุทธศักราช 2501

สถานที่เกิด อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1596/206 หมู่ที่ 4 ตำบลเทพารักษ์
อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ 10270

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ใหญ่โรงเรียนชุมชนวัดสาขลา

สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนวัดสาขลา

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนชุมชนวัดสาขลา

อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2518 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ

อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

พ.ศ. 2520 ป.กศ. (ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา)

วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2521 พ.ม. (ประกาศนียบัตรพิเศษครูมัธยม)

ศึกษาด้วยตนเอง

พ.ศ. 2524 กศ.บ. (วิชาเอกภาษาไทย)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

พ.ศ. 2538 กศ.ม. (วิชาเอกการบริหารการศึกษา)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร